

**Univerzita Hradec Králové
Přírodovědecká fakulta
Hudební katedra, Pedagogická fakulta, UHK**

Dixieland Black Buřňos

Bakalářská práce

Autor:	Karel Štrégl
Studijní program:	B1101 Matematika
Studijní obor:	Matematika se zaměřením na vzdělávání Hudební kultura se zaměřením na vzděláváním
Vedoucí práce:	Mgr. Jiří Skopal, Ph.D.

Univerzita Hradec Králové
Přírodovědecká fakulta

Zadání bakalářské práce

Autor: Karel Štrégl

Studium: S15MA059BP

Studijní program: B1101 Matematika

Studijní obor: Matematika se zaměřením na vzdělávání, Hudební kultura se zaměřením na vzdělávání

Název bakalářské práce: Dixieland Black Buřiňos

Název bakalářské práce AJ: Dixieland Black Buřiňos

Cíl, metody, literatura, předpoklady:

Cílem bakalářské práce je zmapování hudební činnosti dixielandové kapely Black Buřiňos ZUŠ Týniště nad Orlicí. Úvodní část se bude zabývat počátkem jazzové hudby, vznikem stylu "dixieland" a následným příchodem do České republiky. Hlavní část práce bude zaměřená na informace o samotném vzniku, koncertní a soutěžní činnosti kapely od roku 2005.

- KOLDINSKÝ, Libor. Týniště nad Orlicí: město v lesích : historie slovem i obrazem. Týniště nad Orlicí: Město Týniště nad Orlicí, c2002. - Zpravodaj města Týniště nad Orlicí - archiv ZUŠ Týniště nad Orlicí - archiv Black Buřiňos - novinové články

Garantující pracoviště: Hudební katedra,
Pedagogická fakulta

Vedoucí práce: Mgr. Jiří Skopal, Ph.D.

Oponent: Mgr. Karel Koldinský

Datum zadání závěrečné práce: 3.12.2015

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval pod vedením vedoucího práce samostatně a uvedl jsem veškeré použité prameny a literaturu.

V Hradci Králové.....

Karel Štrégl

Poděkování

Děkuji Mgr. Jiřímu Skopalovi, Ph.D. za odborné vedení, konstruktivní připomínky, trpělivost a ochotu, se kterou mi poskytl potřebné rady. Zároveň děkuji Mgr. Pavlu Plašilovi, Mgr. Karlovi Koldinskému a všem členům dixielandu Black Buřínos za potřebné materiály, poskytnuté rozhovory a podporu.

Prohlášení

Prohlašuji, že diplomová práce je uložena v souladu s rektorským výnosem č. 13/2017 (Řád pro nakládání s bakalářskými, diplomovými, rigorózními, dizertačními a habilitačními pracemi na UHK).

Datum:.....

Podpis studenta:.....

Anotace

ŠTRÉGL, Karel. Dixieland Black Buřinos. Hradec Králové: Přírodovědecká fakulta Univerzity Hradec Králové, 2019. 53 s. Bakalářská práce.

Bakalářská práce podává ucelené informace o vzniku, vývoji a hudební činnosti dixielandu Black Buřinos. Úvodní část se věnuje vzniku a vývoji hudebních stylů jazz a dixieland na americkém kontinentu a jejich příchodu do České republiky a začlenění do české hudební kultury. Druhá část nastiňuje historii a působení Základní umělecké školy v Týništi nad Orlicí a popisuje soubory, které vznikly pod její hlavičkou. Třetí a hlavní část uvádí vznik dixielandu Black Buřinos, představuje jeho zakladatele Mgr. Pavla Plašila a Mgr. Karla Koldinského a bývalé i aktuální členy. Podává stručný přehled o hudebních činnostech této kapely.

Klíčová slova: jazz, dixieland, Chicago, New Orleans, Týniště nad Orlicí, základní umělecká škola, dixieland Black Buřinos

Annotation

ŠTRÉGL, Karel. Dixieland Black Buřňos. Hradec Králové: Přírodovědecká fakulta Univerzity Hradec Králové, 2019. 53 pp. Bachelor thesis.

This bachelor thesis gives comprehensive information about the origin, evolution and musical activities of dixieland Black Buřňos. In first part is briefly discussed the origin and development of music styles such as jazz and dixieland on American continent. Furthermore their arrival into Czech Republic and their integration into Czech musical culture. The second part outlines history and functioning of art and musical school in Týniště nad Orlicí as well as it discusses bands that were formed under it. The third part is mainstay, it presents the origin of dixieland Black Buřňos, introduces its founders Mgr. Pavel Plašil and Mgr. Karel Koldinský and its former and current members. Also it gives brief overview about musical activities of this band.

Key words: jazz, dixieland, Chicago, New Orleans, Týniště nad Orlicí, art and music school, dixieland Black Buřňos

Obsah

1. Úvod	9
2. Historický vývoj jazzu a dixielandu	11
2.1. Africká hudba	11
2.2. Vývoj černošské hudby na americkém kontinentu	13
2.3. Vznik a vývoj jazzu a dixielandu	16
2.3.1. Neworleanský jazz	17
2.3.2. Chicago	18
2.3.3. Nástrojová a strukturní proměna jazzu	19
2.3.4. Dixieland.....	20
2.3.5. Příchod jazzu a dixielandu do Evropy	21
2.3.6. Jazz a dixieland v Čechách	22
3. Základní umělecká škola, Týniště nad Orlicí, Tyršovo náměstí 235	25
3.1. Město Týniště nad Orlicí.....	25
3.2. Historie školy	26
3.3. Soubory	27
4. Dixieland Black Buřňos.....	31
4.1. Historie.....	31
4.2. Mgr. Pavel Plašil	33
4.3. Mgr. Karel Koldinský	34
4.4. Členové	36
4.5. Repertoár	38
4.6. Hudební činnost	40
4.6.1. Koncerty.....	40
4.6.1.1. Zahraniční koncerty	40
4.6.1.2. Významné koncerty	40
4.6.1.3. Tradiční koncerty	41
4.6.2. Soutěže	44
4.6.3. CD ...tak jedem... ..	47
5. Závěr	49
6. Seznam literatury.....	51
7. Seznam příloh.....	53

1. Úvod

Na základních uměleckých školách se hudbě učí mnoho dětí. Jen některé z nich však muzika ovládne natolik, že se jí začnou věnovat i ve svém volném čase a z vlastní vůle. Těmto žákům přestane dříve či později stačit hraní etud a přednesů a chtějí se v hudbě dále rozvíjet. Nejlepší a nejsnazší cestou, jak proniknout do muzikantského světa je hra v hudebním souboru. Mnoho dětí však nemá kuráž založit si vlastní kapelu, a proto vznikají kapely typu big band, dechový či smyčcový orchestr nebo i rockové skupiny, přímo při základních uměleckých školách.

Já jsem měl štěstí, jelikož jsem byl vždy obklopen podobně zvědavými žáky a jistě to nebude náhoda. Obrovskou zásluhu na motivaci a na vytvoření zájmu o muziku, mají totiž především pedagogové na uměleckých školách. Na Základní umělecké škole v Týništi nad Orlicí, kam jsem docházel, je kvalitních učitelů opravdu mnoho. S velkým počtem žáků, kteří se o hudbu zajímají je spojen velký počet skvělých souborů. Já jsem měl tu čest, že jsem v některých z nich mohl být členem a v některých stále členem jsem. Jedním z těchto hudebních uskupení je dixieland Black Buřínos.

Přes to, že já sám jsem již po několik let členem tohoto dixielandu, tak zkompletovat a setřídít informace o tomto souboru nebylo jednoduché. Koncertní kronika je neúplná a bylo tedy nutné hledat informace také na internetových stránkách Black Buřínos a v novinových článcích. S ucelením všech informací mi pomohl jak rozhovor s oběma zakladateli dixielandu Mgr. Karlem Koldinským a Mgr. Pavlem Plašilem, tak sběr informací pomocí ankety provedené jak s aktuálními, tak bývalými členy dixielandu.

V bakalářská práce se v úvodní části stručně zabývám vzájemným prolínáním africké a evropské hudby díky kterému se zrodila celá větev nových hudebních stylů. Popisuji následný vznik jazzu a jeho vývoj v New Orleans a v Chicagu. Rozebírám vznik dixielandu a jeho příchod spolu s jazzem do České republiky, kde si tyto dva hudební styly postupně upevňovali místo, až se stali součástí naší národní kultury.

Ve druhé části nastiňuji historii a působení Základní umělecké školy v Týništi nad Orlicí a věnuji se vzniku a působení hudebních uskupení, které pod její hlavičkou vznikly.

Ve třetí a zároveň hlavní části rozebírám vznik a historii dixielandu Black Buřínos a představuji zakladatele a členy této kapely. Rozebírám repertoár, kterým se skupina prezentuje a udávám přehled hudebních činností, pod které spadají jak koncerty po České republice i v zahraničí, tak úspěšné účasti na prestižních soutěžích a vydání svého vlastního CD.

2. Historický vývoj jazzu a dixielandu

Historické souvislosti

Španělský mořeplavec Kryštof Kolumbus přistál 12. října 1492 u břehu ostrova San Salvador v Bahamském souostroví, čímž zahájil novou epochu osídlování Ameriky. Tato epocha s sebou nese spousty změn, a to i v oblasti kulturního rozvoje, který přímo souvisí se vznikem nových hudebních žánrů.

První černé otroky na území dnešních spojených států přivezli Španělé roku 1526. Postupem času se ke kolonizaci nového kontinentu přidávaly další mocnosti, jako Francie, Portugalsko a Anglie. I ty si s sebou na práci přivázely nové otroky z vlastních zdrojů.¹ Neexistují přesné číselné údaje o dovozu černých otroků za čtyři století z Afrického kontinentu do Ameriky, ale hrubý odhad je kolem 15-20 milionů lidí.²

Otroctví ovšem nebylo pro lidstvo tehdy novým termínem. „*Otrokářství je zřízením prastarým a lze jej sledovat až do antických dob.*“³ Již Egypťané využívali ke stavbě pyramid černošské otroky. Otroci byli také přítomni při budování řeckého a římského hospodářství. A také po celé Evropě bylo mnoho obchodních center, kde otroci byli běžnou součástí výnosného obchodu.⁴

2.1. Africká hudba

Příchod černochoů do Ameriky znamenal nejen novou pracovní sílu, ale také jejich tradice, kulturu a v neposlední řadě také hudbu. Otroci nepocházeli z jednoho místa Afriky, ale z mnoha národů a kmenů, které se navzájem lišily a každý kmen měl svoje rysy a zvyky. Nemůžeme tedy říci, že by do Ameriky přicházela jednotná africká hudba.

¹ GEIST, Bohumil. *Co nevíte o jazzu*. Praha: Panton, 1966. Edice přátel hudby, s. 8

² BARTSCH, Ernst. *Dixieland*. Přeložil Svatopluk DOLEJŠ. Praha: Svobodné slovo, 1958, s. 19

³ BARTSCH, Ernst. *Dixieland*. Přeložil Svatopluk DOLEJŠ. Praha: Svobodné slovo, 1958, s. 9

⁴ BARTSCH, Ernst. *Dixieland*. Přeložil Svatopluk DOLEJŠ. Praha: Svobodné slovo, 1958, s. 9-10

Přes všechny rozdíly můžeme mluvit o africké hudbě jako o celku, jelikož má i svoje společné znaky. Liší se od evropské hudby již v samotném principu. Vyvíjela se v naprosto rozdílném prostředí a s naprosto odlišnými kulturně-spoločenskými podmínkami. Hudební myšlení je zcela rozdílné a váže se k jiným hodnotám.

Základem africké hudby je rytmus, jelikož je silně spojená s tancem. Neodlišuje se zde taneční hudba od poslechové, a dokonce ani umělci od posluchače. Všichni přítomní jsou součástí ať už zpívají, dupají, tleskají nebo se pohupují do rytmu. Neexistuje zde nikdo jako skladatel a nikdo hudbu tedy nevlastní, protože všichni se podílejí na její tvorbě. Nápěvy se přenášejí z generace na generaci a hudba se vyvíjí v nejrůznějších variacích. Africká hudba tedy není zachovávána v psané podobě.

Evropana v africké hudbě nejvíce zaskočí rytmus. Pro něj je velmi složitý a nepřirozený. Kde by čekal lehkou dobu, je těžká a obráceně. Také hudební formu by tu hledal těžko. Evropská hudba je velmi pravidelně frázovaná, rozdělená na motivy, fráze, věty a podobně. V africké hudbě nic takového neexistuje. Doprovodem pod zpěvem jsou vždy rytmické nástroje, kde si každý nástroj drží svou rytmickou figuru, jakési ostinato. Občas se odmlčí, občas přibude další nástroj, ale každý nástroj může mít jiné metrum. Tím vzniká velmi složitý rytmický systém, který si ale neustále drží svůj charakter.

Také po melodické a harmonické stránce se africká hudba liší od té evropské. Neexistuje zde přirozená řada osmi tónů ale maximálně pěti, takže nemůžeme hovořit o stupnici. Tercie je zde někde mezi malou a velkou. Nemůžeme tedy poznat, zda se jedná o mollový či durový charakter. Navíc Afričané hudbu chápou čistě melodicky. Melodicky se vyvíjí podobně jako rytmicky. Jednotlivé melodické fráze se variačně rozvíjejí a nepravidelně na sebe navazují. Typickým je tzv. responsoriální zpěv, kde sólista začne zpívat a sbor mu odpovídá. Při odpovídání sboru každý ze zpěváků melodii upravuje a zpívá například v souběžných oktávách, kvartách nebo kvintách a vzniká heterofonie.

Podobně jako je tomu v rytmické části hudby, vzniká i v melodii opakováním kratšího melodického úryvku zpěváky jakási ostinátní figura. Pokud se skupina zpěváků oddělí od ostatních a zpívají dlouhý tón, například i v oktávě nebo v kvintě na způsob huku u dud, nazývá se tento jev bordunem. Také se může objevovat rytmizovaný bordun. Nemá funkci basu, jelikož africké hudbě je pojem harmonie cizí.

Nástrojové obsazení v africké hudbě jsou například drnkací nástroje, které ale i svým provedením a způsobem hraní slouží hlavně rytmické složce. Především jsou to však nástroje bicí a nejčastěji bubny.⁵ „*Bez nich se neobejde téměř žádná africká hudební produkce: hrají k tanci, ke zpěvu, doprovázejí různé ceremonie, slavnosti a u některých kmenů zastupují také na velké vzdálenosti dorozumívací prostředek. Jsou obdobou jakéhosi telegrafu.*“⁶

Africká hudba je zcela odlišná od té evropské, a to jak po stránce rytmické, melodické a harmonické, tak i v podstatě samotného chápání hudby. Afričané hudbu vytvářejí z úplně jiných podnětů a je intenzivně spjata s jejich každodenním životem. Ze střetávání těchto naprosto jiných světů se již od příjezdu černých otroků do Ameriky začala krystalizovat nová větev hudebních stylů.

2.2. Vývoj černošské hudby na americkém kontinentu

Pracovní písně

Příjezdem do Nového světa ztratili černí otroci veškerý kontakt se svým rodištěm a byli určeni pouze k práci. To ovšem neznamenovalo, že by ztratili své myšlení nebo v nich zanikla jejich kultura. Nový vývoj jejich hudby byl dán novým prostředím, vlivem evropské hudby a každodenní tvrdou prací. Vznikaly písně o tom jediném, co po příjezdu do Ameriky znali, o práci.

⁵ GEIST, Bohumil. *Co nevíte o jazzu*. Praha: Panton, 1966. Edice přátel hudby, s. 12-23

⁶ GEIST, Bohumil. *Co nevíte o jazzu*. Praha: Panton, 1966. Edice přátel hudby, s. 14

Pracovní písně nejen, že umožňovaly černým hudebníkům tvořit, ale zároveň koordinovaly práci přesným rytmem. Otrokáři tyto „work songy“ nezakazovali, protože činnosti s nimi probíhaly efektivněji. Zrodil se tedy nový styl sponsoriálního typu, kde jeden ze zkušených otroků předzpívává a ostatní mu jako sbor odpovídají. Kromě něho ale vznikaly i písně sólové. Příkladem jsou hollery, či sounding calls, což jsou písně vážící se k jistým činnostem a pracím. Kromě funkce estetické plnily také funkci upozornění. Například hollery zpívali černí dřevorubci, kteří upozorňovali na padající strom.⁷

Spirituály

Otroci se podle zákona museli ve svých volných chvílích učit základům náboženství a jejich součástí bylo také zpívání žalmů. Je samozřejmé, že si je upravovali podle svých zvyklostí a nebylo výjimkou, že byl pozměněn jak rytmus, tak melodie. Tak jak si ovšem přeměňovali evropskou hudbu podle vlastních zvyků, tak se i evropská hudba pomalu dostávala do podvědomí černochů. Převážně harmonické myšlení a osmitónová stupnice se stále častěji objevovaly v jejich interpretaci v podobě sextových a terciových souzvuků.

Po roce 1820 se po Americe šířilo masové náboženské hnutí, do kterého byli zapojeni i černí otroci. V táborech, které toto hnutí provázely, se hromadně zpívaly lidové hymny a náboženské písně. Zde se intenzivně setkávala africká hudba s evropskou a vznikl nový druh písní, takzvané spirituály, které byly jakousi černošskou adaptací bělošských náboženských písní. Tento hudební útvar, který vykrystalizoval jak z evropského, tak afrického hudebního myšlení, se neinterpretoval pouze při bohoslužbách, ale rozšířil se i do měst a na plantáže a stal se velmi rozšířeným.⁸

Blues

Stejně jako se v oblasti církevní hudby vyvinuly spirituály, vznikala i světská hudba černochů, a tou bylo blues. Je to píseň, která vzešla z pracovních písní, hollerů a hudby podobného typu, kde otrok zpívá o svých touhách, osamocení, láskách a starostech.

⁷ GEIST, Bohumil. *Co nevíte o jazzu*. Praha: Panton, 1966. Edice přátel hudby, s. 44-48

⁸ GEIST, Bohumil. *Co nevíte o jazzu*. Praha: Panton, 1966. Edice přátel hudby, s. 48-56

Blues si postupně ustálilo vlastní schéma. Má 12 taktů a v nich tři verše, kde druhý verš je opakováním toho prvního a třetí je jakousi odpovědí. Z počátku se využívala pouze pentatonika podle afrického zvyku, ale později se rozšířila na klasickou stupnici se sníženým třetím a sedmým stupněm.

Blues bylo původně zpíváno bez doprovodu, až poté byl ke zpěvu přidán klavír nebo banjo. Na venkově se blues doprovázelo na více nástrojů, jenž měly stále větší důležitost. Klasickým doprovodným uskupením byla basa, velký a malý buben, kytara či banjo, klavír, kornet, klarinet a trombón. Tento hudební styl převzali také běloši a jeho mnohem evropštější verze se objevuje dodnes.

Vzniklo i instrumentální blues, kde úlohu zpěváka nejčastěji převzala kytara nebo klavír. To se dále vyvinulo do dvou stylů: boogie-woogie a barrel house piano styl.⁹

Ragtime

V devadesátých letech 19. století vzniká díky pronikání africké rytmiky do populární evropské hudby té doby přímý předchůdce jazzu – ragtime. Pro černé hudebníky to byla jedna z prvních možností dosáhnout „bělošské důstojnosti“. Ragtime vzniknul v návaznosti na minstrelské písně, ve kterých ještě více stupňoval rytmické prvky. Nástrojově se přesunul z banja či kytary na piano, kde lépe vynikl kontrast a rytmické napětí levé ruky, která udržovala pevné metrum a pravé ruky, kde šly hlasy volně v synkopách. Tento kontrast se později přenesl do jazzu.

Ragtimový styl hry se zrodil v Chicagu a Santa Louis a zanedlouho se tato populární hudba rozšířila po celé Americe. Ragtime se stal životním stylem a v mnohém ovlivnil ostatní hudební styly. Mezi nejvýznamnějšího představitele ragtimu lze považovat Scotta Joplina, jenž je autorem významné ragtimové skladby „Maple Leaf Rag“. Kromě klavírní hudby se ragtime přenesl i do orchestrů a začaly vznikat takzvané synkopické orchestry.¹⁰

⁹ GEIST, Bohumil. *Co nevíte o jazzu*. Praha: Panton, 1966. Edice přátel hudby, s. 60-67

¹⁰ DORUŽKA, Lubomír. *Panoráma jazzu*. Praha: Mladá fronta, 1990. Máj, sv. 539. ISBN 80-204-0092-3, s. 30-33

Synkreze evropské a africké hudby přinesla do hudebního světa mnoho nových vývojových větví se svými typickými znaky a oblastmi výskytu. Vývoj těchto jednotlivých stylů více či méně předznamenává vznik jazzu, který přebírá mnoho znaků z každé této oblasti.

2.3. Vznik a vývoj jazzu a dixielandu

New Orleans

Po občanské válce se na jihu severní Ameriky odehrávaly velké společenské změny, kde se otroci stávali svobodnými a otrokáři museli ustupovat. S tímto obdobím je spojen také vývoj v oblasti hudby, který lze pozorovat především v New Orleans. Obyvatelstvo New Orleans bylo směsí všech možných ras a obyvatel různého náboženského vyznání. Žili zde Italové, Španělé, Francouzi, Angličané a spousta dalších národností. Ve velké míře zde byli zastoupeni také černoši, a to jak otroci, tak svobodní. Zároveň zde byl významný přístav, což znamenalo mimo jiné i další vliv na kulturní vývoj.

K tomu tu byly snad všechny hudební styly tehdejší doby. Pro černé hudebníky bylo toto období poměrně šťastné, jelikož si mohli pořídit vlastní hudební nástroje (velmi často od pochodových kapel armády Konfederace). Díky tomu zakládali dechové orchestry a napodobovali bělošské pochodové orchestry.

Tak jak už mnohokrát v historii si černí muzikanti hudbu adaptovali podle svého hudebního cítění a vložili do ní některé typické africké znaky. Jejich repertoár se skládal ze spirituálů, taneční i netaneční hudby, blues a pochodové hudby. Asimilováním těchto skladeb černými hudebníky svým vlastním stylem hry vzniká takzvaný pochodový jazz, nebo také archaický jazz.

Od roku 1817 vymezil tehdejší starosta v New Orleans místo, kde mohli černí otroci každou neděli provozovat svou hudbu a tančit, aby tak předešel nepokojům. Místu se začalo říkat Congo Square. Díky neobvyklému zájmu nejen černých účastníků se zde začalo velmi dařit převážně podnikům, které na město nevrhaly dobré světlo.

Roku 1897 přijala městská rada nařízení, které jasně vymezovalo území, ve kterém se tyto podniky vyskytovat mohly. Název toto území dostalo po svém tvůrci. Storyville.¹¹

V New Orleans se na otroctví nahlíželo jinak a černí obyvatelé zde měli možnost vlastního uměleckého vyjádření, které bylo o to víc podpořeno zrušením otroctví. Díky této skutečnosti a obrovské rozmanitosti hudebního folklóru z různých míst Evropy zde bylo ideální prostředí pro vznik nového hudebního stylu, který by hudební znaky rozdílných kultur spojoval.

2.3.1. Neworleanský jazz

Ve Storyville začal vznikat styl, kterému dnes říkáme neworleanský jazz, s velkým přispěním Charlese Josepha „Buddyho“ Boldena a jeho „Buddy Bolden’s Ragtime Band“. Ten jako první začal přenášet „ragovací“ techniku do taneční hudby, která se do té doby objevovala převážně v hudbě pochodové. Protipólem byl orchestr Johna Ribichauxa, což byl kreol, jenž působil převážně pro bílé publikum a jehož hudba byla mnohem uhlazenější. Při pozdějším vzájemném střetávání s Boldenovým bandem značně přispěl k vývoji neworleanského jazzu.¹²

Přechod z pochodového jazzu do jazzu tanečního probíhal přirozenou cestou. Dělo se tak především kvůli změně prostředí. Pochodový jazz byl hrán na přehlídkách, pohřbech či na reklamních vozech. Později se prostředí měnilo a hudba se dostávala do sálů a jiných vnitřních prostor, kde hrála k tanci.¹³

Obliba jazzu v New Orleans stále rostla a vznikaly nové orchestry. Šlo převážně o muzikanty s černou barvou pleti. Nebylo tomu tak ovšem výlučně. Vznikaly i orchestry s bílými muzikanty. Nejznámější bělošskou jazzovou kapelou té doby byl „Papa Laine’s Ragtime Band“.¹⁴

¹¹ DORUŽKA, Lubomír. *Panoráma jazzu*. Praha: Mladá fronta, 1990. Máj, sv. 539. ISBN 80-204-0092-3, s. 38-39

¹² DORUŽKA, Lubomír. *Panoráma jazzu*. Praha: Mladá fronta, 1990. Máj, sv. 539. ISBN 80-204-0092-3, s. 38-42

¹³ BARTSCH, Ernst. *Dixieland*. Přeložil Svatopluk DOLEJŠ. Praha: Svobodné slovo, 1958, s. 228-229

¹⁴ DORUŽKA, Lubomír. *Panoráma jazzu*. Praha: Mladá fronta, 1990. Máj, sv. 539. ISBN 80-204-0092-3, s. 50

Roku 1917 ministerstvo vydalo zákon o uzavření čtvrti Storyville, která byla centrem kultury v New Orleans a mnoho hudebníků tu přišlo o práci. Většina muzikantů tedy odešla se svými orchestry do jiných měst, převážně však do Chicaga a New Yorku.¹⁵

Černí muzikanti začali napodobovat bílé pochodové kapely. Neodmyslitelnou součástí tohoto procesu bylo vkládání svých tradičních znaků do hudby, což bylo podpořeno hraním skladeb z paměti, jelikož černí muzikanti neuměli číst noty. Tento nový styl se časem dostal z pochodové hudby i do taneční, čímž dal vzniknout neworleanskému jazzu.

2.3.2. Chicago

Hlavním centrem jazzu se po roce 1917 stalo Chicago. Zrodily se tu hudební hvězdy jako Joseph Oliver nebo Louis Armstrong či kapela „The Original Jazz Band“. V chicagském stylu rostou na důležitosti sólové nástroje, ale stále převažuje zvuk kapely jako celku.

Joseph Oliver se do Chicaga dostal kolem roku 1919 a hraje tu jak s cizími, tak se svou vlastní kapelou. K jeho „Creole Jazz Band“ se později přidává Louis Armstrong a kapela roste na důležitosti. Její nahrávky jsou dnes považovány za klasickou ukázkou neworleanského stylu v chicagském prostředí. Zanedlouho Louis Armstrong z bandu odešel a po návratu z New Yorku, kde se snažil prorazit, zakládá kapely „Hot Five“ a „Hot Seven“. V těchto dvou skupinách začíná formovat nový druh jazzu, který je mnohem více vystavěn na sólech a sólisté tu dostávají i mnohem větší prostor a volnost ve svých improvizacích, které nejsou už jen úpravou melodie, ale vycházejí z harmonie představivosti sólisty. Je nutné v tomto období v oblasti sólového vývoje zmínit také Leona Bixe Beiderbecka, který se zasadil o vývoj tohoto stylu s větším přispěním evropských znaků.¹⁶

¹⁵ GEIST, Bohumil. *Co nevíte o jazzu*. Praha: Panton, 1966. Edice přátel hudby, s. 80

¹⁶ DORŮŽKA, Lubomír. *Panoráma jazzu*. Praha: Mladá fronta, 1990. Máj, sv. 539. ISBN 80-204-0092-3, s. 45-60

Neworleanský jazz se své velké popularity dočkává až při příchodu do Chicaga. S přechodem do jiného prostředí ale souvisí i další vývoj. Kromě nové důležitosti, kterou nabývá sólový výkon, se do jazzové hudby dostává stále více evropských hudebních znaků. S proměnou z archaického období jazzu do klasického souvisí jak změna ve struktuře, tak v nástrojích.

2.3.3. Nástrojová a strukturní proměna jazzu

Po přerodu jazzu do svého klasického období se mění struktura kapely. Mnohem více se zapojuje banjo a kytara, které ale nyní zastupují funkci rytmických nástrojů v podobě akordů. Tuba byla stále více nahrazována kontrabasem, který hrál pizzicato, a tedy také podporoval rytmiku. Stále více se objevovalo piano, které hrálo jak rytmicky akordy, tak i melodicky. Na piano se v této fázi vyvíjely různé techniky hry. Novým nástrojem, který se neodmyslitelně zapsal do jazzové sestavy, byl saxofon. Ten postupně našel své uplatnění ve swingu.

Jazz se proměnil také strukturálně. Objevuje se mnohem více hlasů, které probíhají současně díky, pro africkou hudbu typickým, obměnám tématu, čímž dochází k heterofonii. Jednotlivé hlasy spolu však nejsou z pohledu evropské hudby propojeny harmonicky. Kvůli stále intenzivnějšímu setkávání černých muzikantů s evropskou vážnou hudbou a folklórem převážně skotským a irským, proniká do jazzové hudby také evropská harmonie a její „čisté“ vedení hlasů. Nejvíce se evropská hudba dostává do jazzu v chicagském období především její harmonií a melodikou. V chicagském období je již v jazzu velmi znatelný vliv evropské harmonie a melodiky.

Začíná se odlišovat i výrazovými prostředky a přebírá některé typicky africké znaky, jako glissanda nebo hrdelní tón. V chicagském období se také vyvíjejí sólo nástroje ve skladbě. Nejdříve se jedná o několikataktový break jednoho z nástrojů. Zatímco ostatní buď nehrají, nebo drží svou ostinátní figuru, nebo má zbytek kapely takzvaný „stop-time“. Postupem času získává sólo větší prostor a stává se z něj velmi podstatný prvek skladeb, kde se sólista snaží upoutat publikum svým umem.

Na konci chicagského období je již velmi znatelný vliv evropské hudby na neworleanský styl. Jazz se stává hudbou postavenou na harmonii podle evropského měřítka a ztrácí své původně africké typické rysy.¹⁷

Pod neustálým tlakem vzájemného působení dvou rozdílných kultur se formoval neworleanský jazz v Chicagu do nové podoby. Jazz hráli jak bílí, tak černí muzikanti a vkládáním jejich rozdílných kulturně-hudebních znaků do něj, byl dán i jeho vývoj. Kromě nástrojových změn se odehrály změny v samotné produkci této hudby.

2.3.4. Dixieland

Slovem dixieland se původně zeměpisně označovaly jižní státy USA, které zhruba korespondují s původními otrokářskými státy před občanskou válkou. V hudební terminologii má toto označení hned tři významy.

- Označení pro veškerou bělošskou hudbu interpretačně se stylizující do hudby jazzové, jenž se hrála na přelomu století v New Orleans.
- Ve Francii a Americe se používá jako nevědecké obecné označení tradiční jazzové hudby produkované jak bělochy, tak černochoy.
- Označení pro hudbu hranou bělochy napodobující tradiční jazz s prvky swingové hudby 30. a 40. let.¹⁸

Zároveň označuje hudební útvar hrající tradiční jazz s prvky swingu s nástrojovým obsazením trombón, trumpet, klarinet, saxofon a rytmická sekce: bicí nástroje, piano, kontrabas, suzafon nebo bicí a kytara nebo banjo.¹⁹

Ve třicátých letech 18. století vznikalo v Americe mnoho kabaretních skupin, které byly označovány jako „minstrels“. Šlo o bělochy, kteří si barvili tváře na černo a napodobovali černé muzikanty a herci ztvárňovali černé postavy. Hudební část se většinou skládala z houslí, banja, tamburíny a kastanět. Tato uskupení si získala velkou oblibu. Rozšířila se dokonce i do Evropy a šířila tak dál otrocké písně.²⁰

¹⁷ GEIST, Bohumil. *Co nevíte o jazzu*. Praha: Panton, 1966. Edice přátel hudby, s. 81-84

¹⁸ POLEDŇÁK, Ivan, Igor WASSERBERGER a Antonín MATZNER. *Encyklopedie jazzu a moderní populární hudby*. Praha: Supraphon, 1980, s. 90

¹⁹ SMOLKA, Jaroslav, ed. *Malá encyklopedie hudby*. Praha: Supraphon, 1983, s. 147-148

²⁰ GEIST, Bohumil. *Co nevíte o jazzu*. Praha: Panton, 1966. Edice přátel hudby, s. 58-60

Jedním z prvních bělochů, který začal napodobovat interpretaci a repertoár černošských kapel a navazoval tak již na původní tradici minstrelských souborů, byl legendární „Papa“ Jack Laine. Založil roku 1888 snad první bělošskou kapelu typu jazzového ragtime s názvem „Reliance Brass Band“. Dal tím vzniknout celé hudební větvi, se kterou bylo spojeno i mnoho slavných jmen.

Dixieland převzal od neworleanského jazzu nástrojové obsazení a snažil se přiblížit i repertoárem. Dixielandové kapely hrály cakewalky, blues, ragtime, polky, mazurky a jiné současné skladby. Hlavním pilířem stylu dixielandových kapel byl ragtime. Forma skladeb se velmi blíží evropské formě pochodu nebo ronda, mizí heterofonie variačních hlasů a místo ní nastupuje vedení hlasů podle evropské harmonie. Mění se variace melodie, kde melodie či motiv na rozdíl od černošských zvyků rozvíjí. Při napodobování reprodukce černých umělců dochází k příliš povrchnímu přebírání pouze vnějších znaků a efektů, což působí spíše parodicky než věrně. Vzájemné pronikání znaků africké a evropské hudby v tomto stylu je nakloněno spíše evropské hudební kultuře, a to jak ve struktuře hudby, tak i ve výstupech dixielandových skupin. Důležití představitelé toho stylového období bělošské adaptace černé hudby byly bandy Wolverine Orchestra pod vedením Bix Beiderbeckem a Chicago Rhythm Kings vedení F.J. „Muggsy“ Spanierem.²¹

V historii neprobíhalo pouze napodobování bělošské hudby černými muzikanty, ale také obráceně. Tuto skutečnost lze začít sledovat v dobách minstrelských souborů. Tato hudba se dále vyvíjela a vznikaly bělošské dixielandové skupiny, které se výlučně zaměřovaly na produkci černošské hudby.

2.3.5. Příchod jazzu a dixielandu do Evropy

S opravdovou jazzovou hudbou se Evropané setkali až na konci první světové války. Do Anglie podnikl úspěšný zájezd „Original Dixieland Jazz Band“ a „Will Marion Cook’s Southern Syncopated Orchestra“. Jazz přichází do Evropy v pravém čase, jelikož v této době dohasíná hudba ve stylu impresionismu a novoromantismu. Mnoho autorů a skladatelů hledalo nové pohledy a náměty, snažilo se přizpůsobit hudbu modernímu světu. Není tedy divu, že tento styl rázem ovládl celou Evropu a dostává se do děl velkých jmen hudebního světa.

²¹ GEIST, Bohumil. *Co nevíte o jazzu*. Praha: Panton, 1966. Edice přátel hudby, s. 85-89

Skladatelé se od té doby snažili spojit tehdejší vážnou hudbu, ať už ve formě opery, suity či symfonie, s novým stylovým prvkem a propojit afro-americkou hudbu s tou evropskou.²²

2.3.6. Jazz a dixieland v Čechách

Jazz se na území dnešní České republiky dostal ve dvacátých letech, která u nás byla spojena s pocitem samostatnosti a svobody. Seznámení s tímto stylem to bylo ovšem velmi nepřímé, jelikož zde hrály jazzové orchestry, které pravou jazzovou hudbu samy povětšinou slyšely z gramofonových desek.²³ Slovem jazz se v Čechách označovaly z počátku moderní tance jako tango ragtime, či foxtrot.²⁴

Nezbytné okouzlení jazzem dolehlo i na významná jména české hudby, jako byl Bohuslav Martinů nebo Alois Hába. Člověk, který u nás začal radikálně prosazovat jazz, byl divadelník Emil František Burian, jenž své názory sděloval prostřednictvím svého časopisu Tam-Tam, svou publikací „Jazz“, či se svým jazzovým orchestrem. Na přelomu dvacátých a třicátých let 20. století byl tímto novým stylem zaujat také R. A. Dvorský, který se svým orchestrem začal též pomalu přejímat jazzové prvky.

Prvním českým skladatelem, který se nedržel striktně napodobování svých jazzových vzorů, ale dokázal psát jazzovou hudbu s jistou osobitostí, byl Jaroslav Ježek. Tomu se dostalo poměrně kvalitního vzdělání a měl možnost poslechnout si jazzové orchestry ve Francii.

Jeho skladatelská tvorba se lišila od ostatních evropských skladatelů té doby. Nesnažil se „naroubovat“ jazzové prvky na evropskou vážnou hudbu, ale snažil se skládat jazz pro Orchestr Osvobozeného divadla, kterému byl též kapelníkem. Jednotlivým nástrojům dokonce vypisoval jazzová sóla a snažil se v hráčích podnítit přirozenou jazzovou improvizaci. Ježkův orchestr spolu s orchestrem R. A. Dvorského se významně zasadily o začlenění jazzu do české národní kultury v období, které se dá nazvat přípravné.

²² GEIST, Bohumil. *Co nevíte o jazzu*. Praha: Panton, 1966. Edice přátel hudby, s. 101-110

²³ DORUŽKA, Lubomír. *Panoráma jazzu*. Praha: Mladá fronta, 1990. Máj, sv. 539. ISBN 80-204-0092-3, s. 252-253

²⁴ KOTEK, Josef. *Kronika české synkopy: půlstoletí českého jazzu a moderní populární hudby v obrazech a svědectví současníků*. Praha: Supraphon, 1975, s. 44

Dalším významným orchestrem, který upevňoval pozici jazzu v Čechách, byl Orchestr Gramoklubu. Jeho členy byli studenti a fanoušci nového hudebního stylu. V porovnání s Ježkovým orchestrem hrál tento band „pravější“ jazz. Od třicátých let a převážně od jejich druhé poloviny se u nás začala objevovat významná jména českého jazzu. Objevili se první výborní muzikanti s improvizacími schopnostmi jako Kamil Běhounek nebo Jiří Verberger. Stále častěji byla slyšet jména aranžérů a skladatelů Jana Rychlíka nebo Jiřího Traxlera. V té samé době také vznikají významné jazzové orchestry, v jejichž čele stál Karel Vlach.

Na konci třicátých let u nás začíná převládat swing. Do hudby již velkou měrou proniká swingové frázování a rytmické cítění. Swing se navíc stal ve válečném období vyjádřením protinacistického postoje, což mu dodalo na popularitě. Jeden z nejvýznamnějších swingových orchestrů té doby vedl výše zmíněný Karel Vlach. Vznikalo obrovské množství big bandů a dalších kapel, které ovšem neměly dlouhého trvání. Ke swingu se připojovaly nové prvky ze stylů, například bop a cool jazz. K období českého swingu se váže mnoho slavných představitelů, jako je zpěvačka Vlasta Průchová, altsaxofonista Ladislav Habart nebo trumpetista Vlastimil Hála.

V téže době se v Čechách objevují nově také dixielandové skupiny. Jednou z nich je Czechoslovak Dixieland Jazz Band, kterou založil Jiří Šlitr v Rychnově nad Kněžnou. Toto uskupení významně působilo v Praze a po jeho rozpadu několik jeho členů přešlo do Pražského dixielandu, který působí dodnes.²⁵

Dixielandová hudba se těsně váže na klasický jazz, takže se v Čechách vyvíjela po jeho boku. Její prvky se dají nalézt již v práci Jaroslava Ježka či výstupech Voskovce a Wericha v Osvobozeném divadle.

²⁵ DORŮŽKA, Lubomír. *Panoráma jazzu*. Praha: Mladá fronta, 1990. Máj, sv. 539. ISBN 80-204-0092-3, s. 252-259

Jazz a dixieland se do Čech dostal v období první republiky a oběma těmito žánry se u nás věnovali významní hudebníci. Do poloviny třicátých let se zde dá hovořit o přípravné fázi pro přijetí této hudby do naší hudební kultury, které dominuje především R. A. Dvorský se svým orchestrem a E. F. Burian. Od třicátých let se k upevňování jazzu v Čechách přidává Jaroslav Ježek a později orchestr Gramoklubu. Na konci třicátých let se u nás stal módní záležitostí především swing. Jazz, dixieland, swing i spousta dalších, souvisejících a navzájem propojených hudebních stylů z této větve se úspěšně adaptovaly do české kultury. Těmito hudebními styly se u nás věnovalo mnoho skvělých muzikantů na evropské úrovni, a i v dnešní době se jim věnuje mnoho českých umělců a hudebních uskupení.

Od dob kolonizace Ameriky lze sledovat vzájemné střetávání dvou navzájem zcela odlišných kultur: africké a evropské. V tomto období vzniká mnoho nových žánrů, mezi které patří například spirituály, ragtime nebo blues. Na přelomu 19. a 20. století se v New Orleans díky vzájemnému působení těchto hudebních stylů s dalšími folklórními žánry zrodil jazz. Jeho převážně černošští hráči jej rozšířili přes Chicago po celém světě. Postupně se jazz proměňoval jak nástrojově, tak strukturálně a je s ním spojeno mnoho slavných jmen, jako Louis Armstrong nebo Joseph Oliver. Dixieland vzniknul při pokusech bílých hudebníků napodobit černošskou hudbu. Časem se repertoár i nástrojové složení dixielandových kapel podobaly kapelám z dob neworleanského jazzu. Dixieland i jazz se rozšířily přes Ameriku i Evropu až do České republiky, kde si postupem času upevnilly svou pozici v národní kultuře.

3. Základní umělecká škola, Týniště nad Orlicí, Tyršovo náměstí 235

3.1. Město Týniště nad Orlicí

Město se nachází poblíž soutoku Tiché a Divoké Orlice v okrese Rychnov nad Kněžnou v Královehradeckém kraji. V roce 2011 oslavilo Týniště nad Orlicí 650 let od jeho první zmínky.

Město má díky svému umístění velmi dobré spojení jak se svým krajským, tak okresním městem, a to železniční i silniční dopravou. Díky větším firmám a průmyslovým závodům, které se ve městě a v celém okrese nacházejí, se zde po dlouhou dobu drží velmi nízká hladina nezaměstnanosti. To přispívá ke všeobecnému blahu a vysoké životní úrovni

Ve městě aktivně fungují tři organizace, které napomáhají rozvíjet vzdělávání dětí v oblasti umění. V roce 2002 vznikla nezisková organizace města Týniště nad Orlicí Mateřské centrum Ratolest. To se zaměřuje na seznamování dětí předškolního a školního věku s hrou na zobcovou flétnu, na lidové písničky spojené s pohybem a rytmizací a dále s pohádkami a divadlem. Výuku zde vedou většinou dobrovolníci a rodiče dětí.

Druhou organizací, která působí od začátku roku 2005 samostatně v Týništi nad Orlicí je Dům dětí a mládeže Sluníčko. Zaměřuje se na vzdělávání dětí předškolního i školního věku, ale též mládeže a dospělých. Zde probíhající zájmové kroužky se shodují se zaměřením oborů Základní umělecké školy v Týništi nad Orlicí - hudebního, tanečního, výtvarného a literárně-dramatického. Třetí organizací je Základní umělecká škola v Týništi nad Orlicí, které bude věnována následující kapitola.²⁶

²⁶ MYŠÁKOVÁ, Tereza. *Základní umělecká škola Týniště nad Orlicí*. Hradec Králové: Pedagogická fakulta Univerzity Hradec Králové, 2017. s. 10-14. Diplomová práce.

3.2. Historie školy

První autorizovanou soukromou hudební školu v Týništi nad Orlicí založil kvalifikovaný učitel hudby Stanislav Fetter. V roce 1924 začal v nově postaveném Lidovém domě vyučovat zpěv, hru na piano a smyčcové nástroje. Kromě praktických znalostí a zkušeností, vyučoval pravidelně každou neděli také hudební teorii.²⁷

V roce 1945 byla v Týništi nad Orlicí založena pobočka Městské hudební školy v Chocni, při jejímž vzniku hrál důležitou roli houslista a hudební pedagog Jaroslav Dulíček. Čtyři roky poté se škola osamostatnila a stala se Městskou hudební školou v Týništi nad Orlicí. Jako zázemí jí tehdy Městský národní výbor uvolnil budovu bývalého chudobince. Tato budova slouží po nutných přestavbách k umělecké výuce i dnes.

Škola také otevřela dvě své pobočky. První v Třeběchovicích pod Orebem působila v roce 1949-1961 a druhá v Kostelci nad Orlicí v roce 1951-1964.

Za dobu své existence se v této hudební škole vystříдалo sedm ředitelů. Při založení školy byl jejím ředitelem Václav Špatenka. Roku 1961, kdy se změnil školský zákon a byla zřízena Lidová škola umění, se ředitelem stal Josef Kubíček. Dnešní Základní uměleckou školu v Týništi vede od roku 2009 Mgr. Pavel Plašil.²⁸

Pedagogové hudebního oboru připravují žáky především na hru v komorních souborech a orchestrech. Existují ovšem i jednotlivci, kteří školu reprezentovali v ústředních kolech soutěží vyhlašovaných MŠMT. Hlavním cílem školy je především hra žáků v souborech. Sám nynější ředitel Pavel Plašil v rozhovoru říká, že žáci se nejlépe naučí hudbě, její interpretaci a hudebnímu cítění v hudebním souboru, kde nezáleží pouze na nich, ale musí se dokázat sehrát, cítit nejrůznější důležitosti jednotlivých hlasů a akceptovat ostatní spoluhráče.²⁹

²⁷ SKALICKÁ, Blanka. *Základní umělecká škola*. Týniště nad Orlicí: 2007. s. 2

²⁸ MYŠÁKOVÁ, Tereza. *Základní umělecká škola Týniště nad Orlicí*. Hradec Králové: Pedagogická fakulta Univerzity Hradec Králové, 2017. s. 15-17. Diplomová práce.

²⁹ MYŠÁKOVÁ, Tereza. *Základní umělecká škola Týniště nad Orlicí*. Hradec Králové: Pedagogická fakulta Univerzity Hradec Králové, 2017. s. 27-31. Diplomová práce.

3.3. Soubory

Dechový orchestr

Nejstarším souborem v ZUŠ v Týništi nad Orlicí, ale také jedním z nejstarších na Rychnovsku, je dechový orchestr, který již roku 1966 založil Jaroslav Dulíček, Jaroslav Píša a Alois Bidlo. Dalšími, kdo se starali o chod a směr orchestru, byli Jiří Novák a Václav Uhlíř. Největší rozkvět zažil orchestr v roce 1981-2015 za vedení bývalého člena Posádkové hudby Havlíčkův Brod Antonína Závodního. Ten společně s Jaroslavem Vošlajerem dokázal svou lásku pro dechovou hudbu přenést i na členy orchestru a žákům dodával zcela nový zápal.

Orchestr odehrál za svých 53 let existence velké množství výstupů. Pod taktovkou Antonína Závodního hrál orchestr na mnoha prestižních koncertech a festivalech jako je Fišerův Nový Bydžov nebo Česenskoy Libčany. V soutěžích dechových orchestrů se několikrát umístil na prvních či druhých pozicích. Roku 2010 dokonce obsadil 2. místo v ústředním kole soutěže dechových orchestrů ZUŠ v Letovicích.

Od roku 2015 vede Dechový orchestr ZUŠ v Týništi nad Orlicí hudební pedagog MgA. Jan Pírko.³⁰

Bigband'ata

Jan Pírko vede také nejnovější orchestr ZUŠ Týniště nad Orlicí. Swingový orchestr vznikl v září 2015 ze žáků, jenž mají povinnost plnit kolektivní hudební praxi podle školního vzdělávacího programu. Přes nízký věkový průměr a krátkou dobu působení měl big band možnost zahrát si na několika prestižních festivalech, jako je Týnišťský swingový festival Jardy Marčíka (21. a 22. ročník) nebo Swingový festival Jiřího Šlitra v Rychnově nad Kněžnou. Zahrál si také na novoročním koncertě Mladého týnišťského big bandu vedle hlavního hosta Jaromíra Hnilíčky.

³⁰ MYŠÁKOVÁ, Tereza. *Základní umělecká škola Týniště nad Orlicí*. Hradec Králové: Pedagogická fakulta Univerzity Hradec Králové, 2017. s. 31-32. Diplomová práce.

Důkazem kvality žáků a jejich vedení je umístění na první příčce v krajském kole soutěže pro jazzové soubory v Hradci Králové. Velkou výhodou tohoto orchestru je skutečnost, že se v něm žáci setkávají se swingovou a jazzovou hudbou a celkově s hrou ve velkém hudebním tělese. Díky zkušenostem, které nabydou žáci během studia v tomto školním orchestru, je pro věkem odrostlé muzikanty snadnější přestup do Mladého týništského big bandu.³¹

Mladý týništský big band

Mladý týništský big band vznikl roku 1992 pod hlavičkou Základní umělecké školy v Týništi nad Orlicí. Hlavními zakladateli byli Mgr. Pavel Plašil a Mgr. Karel Koldinský. Na chodu a rozvoji kapely se ovšem podílelo a stále podílí kromě svých zakladatelů mnoho dalších lidí. Iniciátorem a dirigentem tohoto big bandu je výše zmíněný Pavel Plašil. Podle jeho slov se myšlenka na založení podobného souboru zrodila v jeho hlavě již dříve na vojně, kde se prakticky poprvé se swingovou hudbou setkal. Nejvíce ho na podobném souboru lákalo, že se výrazně lišil od ostatních převážně dechových orchestrů pod základními uměleckými školami a také ho uchvátilo swingové frázování.

Začátky byly těžké, ať už se jednalo o proniknutí do nového frázování a rytmu, nebo o shánění notového materiálu. První koncert odehrál na domácí základní umělecké škole 3. prosince 1992 pod svým původním názvem Mladý začínající taneční bigbo swing band ve složení: saxofony – Radek Kupka a Lukáš Richter, pozoun – Jan Pírko, trumpety – Pavel Sedláček, Zdeněk Dlabola a Karel Prošvic, klavír – Karel Koldinský, basová kytara – Tomáš Kupka, bicí – Michal Török. V repertoáru bylo tehdy devět skladeb. Kapela si pod výborným a inspirujícím vedením svého dirigenta velmi rychle získala popularitu.

Brzy se rozrostl jak repertoár big bandu, tak popularita po celém Královéhradecku a také počet členů, který se brzy navýšil do rozměrů velkého big bandu. Změnil se také název tohoto hudebního uskupení na Mladý týništský big band. K dnešnímu dni se kapela může pochlubit spoustou úspěchů na koncertech jak v České republice, tak i v cizích zemích a získaných cen v soutěžích.

³¹ MYŠÁKOVÁ, Tereza. *Základní umělecká škola Týniště nad Orlicí*. Hradec Králové: Pedagogická fakulta Univerzity Hradec Králové, 2017. s. 36. Diplomová práce.

Od roku 1995 se kapela spolupodílí na organizaci Týnišťského swingového festivalu Jardy Marčíka a od roku 1996 každoročně pořádá svůj tradiční novoroční koncert.

Za 27 let své existence odehrál kolem 300 koncertů, a to nejen v České republice, ale také v Polsku, Německu, na Slovensku či ve Francii. Ze soutěží si big band z Týniště několikrát přivezl i zlaté pásmo, jako například na celostátních soutěžích v Jablonci nad Nisou, Děčíně či Litvínově.

Koncerty a soutěže nejsou jedinou možností, jak je možné tento big band slyšet. Roku 2002 vytvořil ve spolupráci s Láďou Kerndlem a několika dalšími hosty své první CD obsahující 16 skladeb. Repertoár CD je tvořen ze známých jazzových a swingových skladeb jako „Sing, Sing, Sing – Louis Prima“, „I’ve Got You Under My Skin – Cole Porter“ nebo „Autumn Leaves – Joseph Cosma, Johnny Merger“. Ve strhujícím podání Mladého týnišťského big bandu a všech hostů zaujme jak big bandové fanoušky, tak i nové posluchače této hudby.³²

Další CD vzniklo roku 2011 ve spolupráci s hudební hvězdou Felixem Slovákem a dalšími hosty jako projekt, který přispěl k oslavě 20. výročí vzniku této kapely.³³

Aktuálně poslední CD vzniklo roku 2012 ve spolupráci s Rychnovským dětským sborem pod názvem *Swingové vánoční hody*. Jedná se, jak už název napovídá, o CD s Vánočními koledami se swingovým aranžmá od známých umělců: Kamil Hála, Milan Svoboda a Václav Hybš. Skladeb v repertoáru je celkem 13 a mají stopáž zhruba od 2 do 4 minut kromě stopy číslo 1: „Příbramské koledy“, která má minut téměř jedenáct. Posluchač zde nalezne jak tradiční a známé koledy jako „Půjdem spolu do Betléma“ či „Nesem vám noviny“, tak zároveň ne tak rozšířené koledy, jako „Vondráši, Matóši“ nebo „Děťátko se narodilo“.³⁴

³² MYŠÁKOVÁ, Tereza. *Mladý týnišťský big band*. Hradec Králové: Pedagogická fakulta Univerzity Hradec Králové, 2011. s. 19-32. Bakalářská práce.

³³ Mladý týnišťský big band. *Mladý týnišťský big band* [zvukový záznam na CD]. Hradec Králové: Sound Art studio, 2011.

³⁴ Mladý týnišťský big band, Rychnovský dětský sbor. *Swingové vánoční hody* [zvukový záznam na CD]. Hradec Králové: Sound Art studio, 2012.

Mladý týnišťský big band koncertuje i v dnešní době. Kromě svých novoročních koncertů a výstupů na Swingovém festivalu Jardy Marčíka, každý rok odehraje několik dalších akcí. Skvělá parta lidí, kterou tento orchestr obsahuje a neúnavnost dirigenta Pavla Plašila zajišťuje, že big band z Týniště nad Orlicí bude ve své činnosti pokračovat ještě mnoho let.

Základní umělecká škola v Týništi nad Orlicí za 70 let svého působení vychovala spoustu skvělých muzikantů. Díky tomu, že se její pedagogové soustředí na přípravu žáků na hru v souboru, vzniklo pod školou několik skvělých orchestrů. Dechový orchestr má na škole nejdelší tradici a spousty úspěchů, zatímco nejmladší orchestr Bigband'ata funguje je pár let. Přes to již má za sebou několik koncertů, a dokonce úspěch v soutěži. Nejvýznamnější soubor, který vznikl pod hlavičkou školy je Mladý týnišťský big band, který za svých 2 let působení odehrál obrovské množství koncertů v Čechách i v zahraničí. Zazpívala či zahrála si s ním spousta známých jmen naší hudební scény a s některými dokonce spolupracoval při vytvoření svých CD. Umístil se na zlatých příčkách na několika prestižních soutěžích a každoročně spolupřádá Swingový festival Jardy Marčíka.

4. Dixieland Black Buřňos

4.1. Historie

Na začátku školního roku 2005/2006 se v Základní umělecké škole v Týništi nad Orlicí zrodil nový hudební soubor dixieland Black Buřňos s původním názvem Šmudla dixieland. Jejím iniciátorem a zakladatelem byl spolu s Mgr. Karlem Koldinským nynější ředitel této hudební školy Mgr. Pavel Plašil. Ten sám říká, že soubor vznikl jednak jako příprava pro již fungující Mladý týnišťský big band, ale také proto, aby se muzikanti již v útlém věku učili jazzovému frázování, souhře a ohledu vůči ostatním hráčům. „*V neposlední řadě to bylo kvůli tomu, že v té době tu byla generace úžasných, opravdu mladých muzikantů žáčků, kteří o to měli i zájem a chtěli se v této oblasti muziky sebevzdělávat i seberealizovat.*“³⁵

K založení podobného souboru, který vynikal a udivoval po mnoho let, zde bylo, zdá se, ideální klima. Slova vynikal a udivoval nejsou daleko od pravdy, a to především kvůli dvěma skutečnostem. Jednou z nich byl zvolený styl souboru – dixieland. V té době, ale ani v době dnešní, nevzniká příliš mnoho souborů pod hlavičkou základních uměleckých škol s podobným repertoárem. Šmudla dixieland ale z části navazoval na Zakoplaho dixieland, což byl v té době již fungující dixieland složený z vystudovaných kvalitních muzikantů, mezi které patřil mimo jiné i Mgr. Pavel Plašil.³⁶ „*Byl to i takový hec, zkusit to s těma capartama. Zkusit, jestli budou schopni splnit všechny nároky. Hlavně toho frázování.*“³⁷

³⁵ Záznam rozhovoru Pavel Plašil [mp3]. Osobní archiv autora, 18. března 2019

³⁶ Záznam rozhovoru Pavel Plašil [mp3]. Osobní archiv autora, 18. března 2019

³⁷ Záznam rozhovoru Pavel Plašil [mp3]. Osobní archiv autora, 18. března 2019

Druhou skutečností byl nevídaný věkový průměr souboru. Všem začínajícím členům kapely bylo v té době deset či jedenáct let. „*Hra v podobném souboru je pro takto mladé muzikanty velkou výzvou*“ říká jeden ze zakladatelů tohoto dixielandu Pavel Plašil a pokračuje: „*Přece jen v tom dixielandu, tam je všechno „holý“. Tam se jeden nástroj neschová za druhý třeba jako v big bandu, kde samozřejmě sedí na první židli leader a na tom druhém nástroji může sedět v uvozovkách slabší hráč. Tady každý měl svůj part a každý ho musel zahrát.*“³⁸

První veřejné vystoupení měl tento hudební soubor s názvem Šmudla dixieland na novoročním koncertě Mladého týništského big bandu dne 8. ledna 2006 ve složení: pozoun – Jan Bahník, trumpet – Adam Hejna, klarinet – Pavel Zemen, saxofon – Josef Marčík, tuba – Ladislav Lejnar, klavír – Filip Kolář a bicí – Pavel Plašil.³⁹ Vystoupil zde se čtyřmi skladbami a sklidil obrovský úspěch.

Před prvním vystoupením bylo nutné s chlapci repertoár nacvičit. To byl velký úkol nejen pro členy souboru ale také pro jejich pedagogy. Žádný z učitelů se hudbě v tomto směru předtím nepohyboval a bylo potřeba si udělat představu o tom, jak by měla dixielandová hudba vypadat. Veškeré informace, které měli jak učitelé, tak žáci k dispozici byly nahrávky dixielandové a jazzové hudby a občasné konzultace s jazzovými a swingovými muzikanty.⁴⁰

Zeptal jsem se spoluzakladatele dixielandu Mgr. Karla Koldinského: „*Co podle Vás, pokud si vzpomenete, byl největší problém při studiu repertoáru? Šlo o frázování, souhru, improvizaci, či něco jiného?*“ „*Jednalo se o nový, pro žáky dosud neznámý, hudební žánr. To s sebou neslo různé problémy prakticky ve všech výše jmenovaných oblastech. Pro klavíristu, na rozdíl od klasické literatury, jsou všechny party psané akordickými značkami, musí tedy tyto akordy stylizovat a v doprovodu i sólech improvizovat.*“⁴¹

³⁸ Záznam rozhovoru Pavel Plašil [mp3]. Osobní archiv autora, 18. března 2019

³⁹ MYŠÁKOVÁ, Tereza. *Mladý týništský big band*. Hradec Králové: Pedagogická fakulta Univerzity Hradec Králové, 2011. s. 32-33. Bakalářská práce.

⁴⁰ Záznam rozhovoru Pavel Plašil [mp3]. Osobní archiv autora, 18. března 2019

⁴¹ KOLDINSKÝ, Karel. Re: Black Buřínos [elektronická pošta]. Message to: Karel Štrégl. 4. dubna 2019 [cit. 12. dubna 2019]. Osobní komunikace

Základy o svých partech a o správném frázování dostávali žáci na individuálních hodinách. Secvičování celého souboru muselo probíhat postupně. Šlo o takzvané dělené zkoušky, kde se sehrávaly například jen pozoun s trumpetou, nebo jen klarinet se saxofonem. Teprve poté bylo možné secvičit celou dechovou sekci a až na konec celý dixieland dohromady i s rytmickou sekcí. Nyní mohly začít zkoušky celého souboru, kde se řešilo správné dixielandové frázování kapely jako celku, dynamika a vše co se týče hudebně výrazových prostředků.

Zkoušky neprobíhaly pravidelně každý týden, musely se koordinovat s činností big bandu, který působil pod stejným uměleckým vedoucím. Bylo tedy třeba scházet se především o víkendu několikrát do měsíce.

Svůj název si dixieland Black Buřínos vysloužil poměrně netradičním způsobem.⁴² „První dva roky se skupina jmenovala Šmudla dixieland. Na novoročním koncertu Mladého týnišťského big bandu v roce 2007, kde Šmudla dixieland vystupoval, jsme vyhlásili anketu o nejvtipnější a nejlepší název pro tento dixieland. Lidé si je okamžitě zamilovali, když viděli, jak takto malí kluci zvládají své nástroje. Návrhů na papírcích byla velká spousta a zvítězil název Black Buřínos. Kluci už tenkrát vystupovali v buřínkách, které měli půjčené od Zakoplaha dixielandu.“⁴³

4.2. Mgr. Pavel Plašil

Stávajícím ředitelem Základní umělecké školy v Týništi nad Orlicí je Mgr. Pavel Plašil. Zároveň je prvním klarinetistou a vedoucím sekce ve Filharmonii Hradec Králové, učitelem hry na klarinet a saxofon v ZUŠ Týniště nad Orlicí, porotcem na nejrůznějších hudebních soutěžích, velmi aktivním hráčem ve spoustě sezónních i celoročních uskupeních jako je například kvalitní plesová kapela Koplaho band nebo rozšířená verze Zakoplaha dixieland, zakladatelem a kapelníkem Mladého týnišťského big bandu a co je pro tuto práci nejdůležitější, také iniciátor a spoluzakladatel dixielandu Black Buřínos.

⁴² Záznam rozhovoru Pavel Plašil [mp3]. Osobní archiv autora, 18. března 2019

⁴³ Záznam rozhovoru Pavel Plašil [mp3]. Osobní archiv autora, 18. března 2019

Narodil se 11. dubna 1965 v Opočně a dětství strávil v nedaleké vesnici Vyhnance. Od první třídy se vzdělával ve hře na nástroj. Nejdříve to byla zobcová flétna a housle a od svých devíti let začal hrát na klarinet, kterého se až dodnes nepustil. V roce 1985 úspěšně dokončil studium hry na klarinet na Konzervatoři Pardubice pod vedením prof. Ludvíka Posekaného. Ještě na konzervatoři roku 1984 se stal členem Symfonického orchestru Hradec Králové.⁴⁴ „Po absolvování základní vojenské služby v Posádkové hudbě Praha (kde se mj. seznamuje se saxofonem a swingovou hudbou) složil v roce 1987 úspěšně talentové zkoušky na AMU v Praze (1987 – 1991), kde studoval hru na klarinet u prof. Milana Etlíka a prof. Vlastimila Mareše. V roce 1987 byl také zaměstnán ve Filharmonii Hradec Králové (hráč 2. klarinetu s povinností Es klarinetu).“⁴⁵

Jako učitel hudby začal Pavel Plašil působit již při svých studiích na Konzervatoři Pardubice, konkrétně na Lidové škole umění v Chrasti u Chrudimi. V pedagogické činnosti pokračoval od roku 1987 v Lidové škole umění v Týništi nad Orlicí, kde vyučoval hru na zobcovou flétnu, klarinet a saxofon. Na této škole se stává roku 2009 ředitelem.⁴⁶

Za působení v Týništi nad Orlicí založil spolu s Mgr. Karlem Koldinským spoustu hudebních projektů, z nichž nejvýznamnějšími jsou Mladý týnišťský big band a dixieland Black Buřínos.

4.3. Mgr. Karel Koldinský

Působí současně jako učitel klavíru a korepetitor na Základní umělecké škole v Týništi nad Orlicí je a zaměstnancem Pedagogické fakulty Univerzity Hradec Králové, kde na hudební katedře vyučuje klavírní improvizaci, hru na keyboard a je zde jedním z hlavních korepetitorů. Kromě těchto dvou pedagogických postů se hudbě věnuje i v mnoha jiných oblastech.

⁴⁴ MYŠÁKOVÁ, Tereza. *Mladý týnišťský big band*. Hradec Králové: Pedagogická fakulta Univerzity Hradec Králové, 2011. s. 35. Bakalářská práce.

⁴⁵ MYŠÁKOVÁ, Tereza. *Základní umělecká škola Týniště nad Orlicí*. Hradec Králové: Pedagogická fakulta Univerzity Hradec Králové, 2017. s. 18. Diplomová práce.

⁴⁶ MYŠÁKOVÁ, Tereza. *Základní umělecká škola Týniště nad Orlicí*. Hradec Králové: Pedagogická fakulta Univerzity Hradec Králové, 2017. s. 18. Diplomová práce.

Je aktivní klavíristou, spoluzakladatelem, organizátorem Mladého týnišťského big bandu, zároveň je členem plesové kapely Koplaho Band a jejího rozšíření Zakoplaho dixieland. Je spoluzakladatelem dixielandu Black Buřínos a po mnoho let se podílel na chodu, pedagogickém vedení a směřování této kapely. V neposlední řadě je jedním z organizátorů Swingového festivalu Jardy Marčíka v Týništi nad Orlicí a spolupracuje i v dalších hudebních projektech v Královéhradeckém kraji.

Roku 1971 se narodil v Rychnově nad Kněžnou. Absolvoval Základní devítiletou školu v Týništi nad Orlicí a úspěšně zakončil studium na Gymnáziu Josefa Kajetána Tyla v Hradci Králové maturitou.⁴⁷ Roku 1989-1994 studoval Vysokou školu pedagogickou v Hradci Králové, konkrétně učitelství pro 5. - 12. ročník v oborech Hudební výchova a pedagogika, kterou úspěšně dokončil.⁴⁸

Hudbě se začal věnovat již při základní škole, kdy se v Lidové škole umění v Týništi nad Orlicí učil hře na klavír. Při studiích na gymnáziu a vysoké škole byl členem smyčcových orchestrů pod Lidovou školou v Týništi nad Orlicí a pod hradeckým gymnáziem. Po dokončení vysoké školy na rok nastoupil základní vojenskou službu do Armádního uměleckého sboru Uměleckých studií Ministerstva obrany v Praze.⁴⁹

Svou pedagogickou činnost zahájil roku 1995 v Základní umělecké škole v Týništi nad Orlicí a roku 1996 se stal pracovníkem Pedagogické fakulty Univerzity Hradec Králové. Na obou školách stále vyučuje.⁵⁰

⁴⁷ MYŠÁKOVÁ, Tereza. *Mladý týnišťský big band*. Hradec Králové: Pedagogická fakulta Univerzity Hradec Králové, 2011. s. 37. Bakalářská práce.

⁴⁸ *Personální stránka Mgr. Karel Koldinský*. [online]. Univerzita Hradec Králové. 2014-2016 [cit. 1. dubna 2019]. Dostupné z: <https://www.uhk.cz/>

⁴⁹ MYŠÁKOVÁ, Tereza. *Mladý týnišťský big band*. Hradec Králové: Pedagogická fakulta Univerzity Hradec Králové, 2011. s. 37. Bakalářská práce.

⁵⁰ *Personální stránka Mgr. Karel Koldinský*. [online]. Univerzita Hradec Králové. 2014-2016 [cit. 1. dubna 2019]. Dostupné z: <https://www.uhk.cz/>

4.4. Členové

Nástrojové obsazení dixielandu Black Buřinos je po celou dobu působení stejné i přes to, že se jeho původní členové téměř zcela nahradili členy novými. Jedinou změnou v nástrojích je střídání tuby a suzafonu, a to je ovlivněno především způsobem dopravy na koncert.

Všichni členové až na jednoho, byli žáky Základní umělecké školy v Týništi nad Orlicí. Byli a jsou kvalitními muzikanty, kteří se muzice věnovali i v jiných kapelách. Některé hudba pohltila natolik, že se jí nyní věnují profesionálně. Někteří pokračují v působení v jiných uskupeních. Ale ani ti, kteří se hudbě dnes nevěnují, na ni nezanevřeli a mají na ni krásné vzpomínky.

Lze dokázat, že tímto týnišťským dixielandem prochází spousta skvělých a do hudby zapálených muzikantů. Téměř polovina ze všech hráčů nyní sama vyučuje hru na nástroj na základních uměleckých školách nebo na konzervatořích. Většina ze všech členů jsou aktivní muzikanti v mnoha známých i méně známých hudebních uskupeních. Někteří z těchto jedinců jsou schopni aktivně hrát i v pěti a více souborech, kvůli čemuž se občas stává, že zmiňovaná osoba může mít v jeden den pět či šest koncertů. Pokud bych měl uvést konkrétní důkazy kvality hráčů v tomto dixielandu, mohu uvést například kolegu Ladislava Lejnara. Tento bývalý člen Black Buřinos a hráč na tubu je nyní členem orchestru Národního divadla. V poli klavírní hudby české i evropské mohu uvést bývalého klarinetistu týnišťského dixielandu Pavla Zemena, který dosahuje skvělých výsledků. Koncertuje na významných koncertech a vyhrává prestižní ceny po celé Evropě.

Za téměř čtrnáct let se obsazení proměnilo: pozoun – Jan Ptáček, trumpet – Václav Hloušek, klarinet, zpěv a průvodní slovo – Vojtěch Hájek, saxofon, zpěv – Karel Štrégl, tuba/suzafon – Pavel Hlubuček, klavír – Ondřej Blažek, bicí – Pavel Plašil.

Za současné členy Black Buřinos však lze považovat také Víta Skaličku a Ondřeje Šimka, což jsou bubeníci, kteří ke skupině neodmyslitelně patří. Pokud je v jedné koncert a zjišťuje se, zda mají všichni členové čas, je žádoucí názor všech tří bubeníků. Lze také jejich post odstupňovat následujícím způsobem: Pavel Plašil první bubeník, Vít Skalička druhý bubeník a Ondřej Šimko třetí bubeník.

Členové kapely jsou dobří muzikanti, ale ne všichni studovali hru na svůj nástroj dál než na základní umělecké škole. Aktuální stav je takový, že z devíti nynějších výše uvedených členů dixielandu pět studovalo či studuje na konzervatoři. Z toho čtyři navštěvovali a navštěvují Konzervatoř a Vyšší odbornou školu Jaroslava Ježka v Praze a jeden úspěšně ukončil studium na Konzervatoři Pardubice.

Jak pravdivě řekl jeden ze zakladatelů dixielandu Black Buřínos Pavel Plašil: „*I ten dixieland je hodně o té partě, o tom přátelství, které vám vlastně vydrželo až do teď*“.⁵¹ Vztahy v hudební skupině jsou velmi důležitou součástí, jelikož spolu členové netráví čas jen na koncertech, kde musí co nejefektivněji spolupracovat, ale také na zkouškách a na cestách na koncerty. Já osobně si myslím, že největší podíl na vztazích v kapele mají společné dlouhé cesty na koncerty.

V tomto dixielandu byly vztahy mezi členy vždy velmi dobré. Z části to jistě bylo tím, že se většinou členové znali dlouho před tím, než spolu začali hrát. Kapela byla na počátku založena i z hochů, kteří spolu chodili na základní školu, nebo se znali ze základní umělecké školy. Také každý další, kdo do skupiny vstoupil, si zde našel své místo a dokázal se s ostatními sžít. Tak je tomu i dnes, jak potvrzuje jeden z aktuálních členů Jan Ptáček: „*Vzhledem k tomu, že jsme společně úspěšně absolvovali mnoho dlouhých cest na vzdálené koncerty a dosud se u toho vzájemně nepobili, považuju tedy vztahy v kapele za uspokojivé*“.⁵²

⁵¹ Záznam rozhovoru Pavel Plašil [mp3]. Osobní archiv autora, 18. března 2019

⁵² PTÁČEK, Jan. Re: Anketa Black Buřínos [elektronická pošta]. Message to: Karel Štrégl. 9. března 2019 [cit. 1. dubna 2019]. Osobní komunikace

Vztahy v kapele jsou velmi dobré a bylo tomu tak vždy. Tuto skutečnost mi potvrdili jak aktuální, tak bývalí členové. „*Myslím si, že jsme všichni kamarádi, které pojí radost z hudby. Vždycky je perfektní nálada, koncerty si umíme užít, udělat si ze sebe srandu.*“⁵³ „*Mám moc rád kluky, a tedy celý náš kolektiv. Na každém hraní panuje obrovská pohoda a legrace, takže je to vždycky krásně strávený čas.*“⁵⁴ „*Vztahy byly vždycky dobré. Byli jsme mladí kluci, kteří měli různé zájmy, různé způsoby vyjadřování a přemýšlení, ale hudba nás spolu vždycky bavila. Nebo mám z toho aspoň takový pocit. Já osobně na tohle období rád vzpomínám a klukům jsem vděčný za to, že toho se mnou byli součástí.*“⁵⁵

4.5. Repertoár

Prvním notovým materiálem, který kapela získala, byly skladby, které zdědil Zakoplaho dixieland po jistém dixielandu z Liberecka. Party musely být samozřejmě upraveny. Jedenáctiletí chlapci ještě neměli na své nástroje takové rozsahy.

Jelikož si skupina brzy našla popularitu a koncertů neustále přibývalo, bylo potřeba shánět skladby nové. Základní umělecká škola v Týništi nad Orlicí zakoupila několik dixielandových aranžů z internetového obchodu. Umělecký vedoucí Mgr. Pavel Plašil si také přivezl několik dixielandových skladeb přímo z Ameriky. Další party byly převzaty z již výše zmíněného Zakoplaho dixielandu.⁵⁶

Repertoár Black Buřínos se stále rozrůstal. Z původních čtyř skladeb se k dnešnímu dni dostal na necelých třicet a jejich počet nadále přibývá. Jednu skladbu z nynějšího repertoáru „That’s a planty – Lew Pollack“ zaranžoval sám současný trumpetista dixielandu Václav Hloušek.

⁵³ HÁJEK, Vojtěch. Re: Anketa Black Buřínos [elektronická pošta]. Message to: Karel Štrégl. 9. března 2019 [cit. 1. dubna 2019]. Osobní komunikace

⁵⁴ PLAŠIL, Pavel. Re: Anketa Black Buřínos [elektronická pošta]. Message to: Karel Štrégl. 9. března 2019 [cit. 1. dubna 2019]. Osobní komunikace

⁵⁵ ZEMEN, Pavel. Re: Anketa Black Buřínos [elektronická pošta]. Message to: Karel Štrégl. 9. března 2019 [cit. 1. dubna 2019]. Osobní komunikace

⁵⁶ Záznam rozhovoru Pavel Plašil [mp3]. Osobní archiv autora, 18. března 2019

V posledních pár letech se do repertoáru kapely dostaly také takzvané „koulovky“. Jsou to skladby hrané „z koule“ z hlavy a pro muzikanty je tak snazší rozšířit rychleji seznam skladeb. Jedná se o melodii, frázi z nějaké známé, ale i neznámé skladby. Například *When the Sains Go Marching In*, což je černošský spirituál, který ve třicátých letech 20. století nahrál Louis Armstrong se svým orchestrem. Z melodie se stane hlavní téma skladby. Přidá se předehra, sólová část a závěr. Stanoví se hrubé schéma průběhu skladby a nová „aranž“ je připravena k interpretaci. Nejdůležitějšími věcmi u produkce podobných skladeb jsou vzájemná interaktivita jednotlivých hráčů a stabilní rytmická sekce.

Repertoár Black Buřňos se skládá ze skladeb od mnoha světoznámých swingových, jazzových i dixielandových skladatelů. Neustále se přizpůsobuje prostředí, délce koncertu i obecenstvu. Dramaturgie je pokaždé nově rozplánována tak, aby byla co nejzajímavější, nejkontrastnější a pro posluchače co možná nepřijatelnější. Pokaždé zazní a většinou uvede koncert tradiční skladba „Dixie Joker – Peter Laine, Pol Stone“. Stejně tak vždy koncertní vystoupení zakončuje skladba „Tiger rag – Original Dixieland Jazz Band“. Dalšími skladbami, které na koncertě Black Buřňos nesmí chybět, je zpívaná „Ja-Da – Bob Carleton“, sólo pro trumpetu „Blueberry Hill – Vincent Rose“, sólo pro klarinet „Clarinet Marmelade – Larry Shields, Henry Ragas“ a sólo pro saxofon „Yakety Sax – James Q. Rich, Boots Randolph“. Z ostatních hraných skladeb bych ještě uvedl „It don't mean a thing – Duke Ellington“, „Muskrat Ramble – Kid Ory“ nebo „Dixie down beat - Zep Meissner, Irving Mills“, jelikož i tyto aranže zní téměř každý koncert.

Všechny tyto skladby jsou zaranžovány pro dixieland se shodným nástrojovým obsazením. Většina ze skladeb je upravená pouze do instrumentální podoby, ale tři ze skladeb jsou také zpívané: „Ja Da, Ja Da, Jing, Jing, Jing! - Bob Carleton“, „Linda – Ivan Mládek“ a „Bei mir bist du schön – Sholom Secunda“.

4.6. Hudební činnost

4.6.1. Koncerty

Veřejná produkce je hlavním zájmem dixielandu Black Buřínos. Za necelých čtrnáct let svojí existence odehrál přes devadesát koncertů na více či méně prestižních koncertech po celé České republice i v zahraničí.⁵⁷

Koncerty lze rozdělit na několik druhů. Jsou jimi koncerty zahraniční, na kterých si tento dixieland nejednou zahrál. Dále koncerty významné, pro kapelu velmi motivační a lze je považovat za opravdový zážitek pro všechny členy. A nakonec koncerty tradiční, na něž je kapela zvaná častěji či každoročně. Koncerty však nejsou druhově uvedeny výlučně, ale mohou současně patřit do více kategorií.

4.6.1.1. Zahraniční koncerty

Kapela koncertuje převážně v České republice, ale vycestovala již také do zahraničí. Díky festivalu Středoevropský jazzový most v rámci UNITED EUROPE JAZZ FESTIVAL si zahrála hned na dvou zahraničních koncertech. Prvním z nich byl 28. dubna 2018 koncert v Bánské Bystrici na Slovensku a druhý se uskutečnil 5. května 2018 v Salgótarjánu v Maďarsku.

4.6.1.2. Významné koncerty

Pro dixieland Black Buřínos je každý koncert svým způsobem významný. Z každého koncertu jiné dojmy, a tak musí být každý jedinečný. V tomto krátkém výčtu přiblížím pouze koncerty, které byly pro dixieland zásadní, určovaly směr a motivovaly k další práci.

Kulturní léto v Senátu

Koncert proběhl 22. srpna roku 2013 v pražských Valdštejnských zahradách. Dixieland, který přijel na pozvání senátora Miroslava Antla, sklídl obrovský úspěch u pražského publika. Zážitek to nebyl jen pro posluchače, ale i pro hráče samotné už jen díky úžasnému prostředí a atmosféře. Součástí pozvání byla i prohlídka prostor Senátu České republiky.

⁵⁷ *Kronika Základní umělecké školy. Týniště nad Orlicí. Nепublikováno*

Koncert k jedenácti letům kapely

Jedním z nejvýznamnějších koncertů pro tuto kapelu byla oslava jejich založení. Koncert se konal 30. října 2016 v Kulturním domě v Týništi nad Orlicí, a kromě dixielandu Black Buřňos zde vystoupil také legendární dixieland Steamboat Stompers s Evou Emingerovou.⁵⁸ Celý narozeninový koncert je nahrán jako videozáznam nikoli na DVD disku, ale je na stylovém flash disku. Tato nahrávka je dostupná na koncertech Black Buřňos. Ke koncertu patřilo mnoho dalších zážitků jako autogramiáda nebo sfoukávání dortu ve tvaru buřinky.

Synatrologie

7. ledna roku 2017 se uskutečnil v kulturním centru Aldis v Hradci Králové koncert, který byl vzpomínkou na Franka Sinatru. Celý večer probíhaly výstupy velkých hvězd swingové a jazzové hudební scény, kterými byly: Jan Smigmator, Dasha, Martina Bárta, big band Felixe Slováčka a americký trumpetista Jumanne Smith.⁵⁹ Na tomto koncertě dixieland z Týniště nad Orlicí nevystupoval na hlavním pódiu, ale vítal hosty svou hudbou v předsálí před koncertem a při přestávkách. O to větší zážitek byl pro chlapce, když si s nimi přišel zazpívat Jan Smigmator a „zajamovat“ Jumanne Smith.

4.6.1.3. Tradiční koncerty

Novoroční koncert Mladého týnišťského big bandu

Mladý týnišťský big band, jenž byl založen roku 1992, se rozhodl v roce 1996 uspořádat svůj první novoroční koncert. Letos v lednu proběhl 22. ročník a koncertu se dostalo takového vřelého vřelého, že každoročně vyprodává dva sály buď kina nebo kulturního domu v Týništi nad Orlicí, a to bez jakékoliv propagace. Může se chlubit mnoha významnými jmény hvězd, které zde hostovaly, jako je Eva Emingerová, Jaromír Hnilička nebo kapela Blue Star či Rychnovský dětský sbor Carmina.⁶⁰

⁵⁸ EHLOVÁ, Dana. *Black Buřňos oslaví 11 narozeninovým koncertem: ...tak jedééém...* [online]. 5. října 2016 [cit. 1. dubna 2019]. Dostupné z: <http://www.orlicky.net/>

⁵⁹ *Kronika Základní umělecké školy. Týniště nad Orlicí.* Nepublikováno

⁶⁰ MYŠÁKOVÁ, Tereza. *Mladý týnišťský big band.* Hradec Králové: Pedagogická fakulta Univerzity Hradec Králové, 2011. s. 21-22. Bakalářská práce.

Dixieland Black Buřinos je k tomuto koncertu velmi úzce spjat. Soubor se premiérově představil veřejnosti v rámci novoročního koncertu v roce 2006. Několikrát byl Mladým týnišťským big bandem znovu pozván jako host. V roce 2011 byl součástí koncertu křest CD Black Buřinos...tak jedem...

Týnišťský swingový festival Jardy Marčíka

Probíhá každoročně první víkend v červnu. Jeho první ročník se uskutečnil roku 1996 s hlavními organizátory Mgr. Pavlem Plašilem a Mgr. Karlem Koldinským. Tento dvoudenní festival je vždy nabitý úžasnými jazzovými a swingovými kapelami z Česka i zahraničí a má jistě co nabídnout i náročnějším posluchačům. Získal si prestiž po celé republice a také v zahraničí. Během 23 ročníků zde hrála a zpívala obrovská spousta skvělých muzikantů a hvězd jako je Dan Bárta, Vladimír Kerndl, Ondřej Havelka nebo kapela Top Dream Company v čele s Ondřejem Rumlem, Vojtěchem Dykem a Martou Balázovou. Každý ročník nabízí unikátní a pestrý program pro obecnost každého věku.⁶¹

Dixieland Black Buřinos byl přítomen hned na několika ročnících. Nejen posluchači, ale i členové této kapely považují výstupy zde za velký zážitek. Při dotazu „*Jaký byl tvůj největší zážitek v dixielandu Black Buřinos?*“, který jsem pokládal jednotlivým členům kapely, jsem dostal mnoho odpovědí s odkazem na swingový festival v Týništi nad Orlicí: „*Celovečerní působení na swingovém festivalu.*“⁶² „*Největší zážitky mimo vyhraných soutěží bylo určitě každoroční hraní na swingovém festivalu v Týništi, kde pro nás jako malý kluky byla vždycky fantastická atmosféra.*“⁶³ „*No a samozřejmě když jsme hráli na swingovém festivalu v Týništi nad Orlicí. Hudba swingu a raného jazzu měla a má v Týništi neuvěřitelnou, až unikátní tradici. Doufám, že si toho lidi nejen v tomto městě, ale i v širokém okolí, váží, protože tato akce vznikala prakticky z ničeho a malá skupina lidí dokázala z ničeho vytvořit něco skvělého.*“⁶⁴

⁶¹ MYŠÁKOVÁ, Tereza. *Mladý týnišťský big band*. Hradec Králové: Pedagogická fakulta Univerzity Hradec Králové, 2011. s. 39-42. Bakalářská práce.

⁶² BAHNÍK, Ondřej. Re: Anketa Black Buřinos [elektronická pošta]. Message to: Karel Štrégl. 9. března 2019 [cit. 1. dubna 2019]. Osobní komunikace

⁶³ HEJNA, Adam. Re: Anketa Black Buřinos [elektronická pošta]. Message to: Karel Štrégl. 9. března 2019 [cit. 1. dubna 2019]. Osobní komunikace

⁶⁴ ZEMEN, Pavel. Re: Anketa Black Buřinos [elektronická pošta]. Message to: Karel Štrégl. 9. března 2019 [cit. 1. dubna 2019]. Osobní komunikace

Středoevropský dixielandový a jazzový most Hradec Králové

Akce jsou součástí United Europe Jazz Festival a pořádá je Hradecká kulturní a vzdělávací společnost ve spolupráci s partnerskými městy Banská Bystrica (Slovensko), Salgótarján (Maďarsko) a Zakopané (Polsko) za podpory Královehradeckého kraje a Statutárního města Hradec Králové.

Letos v květnu proběhne již osmnáctý ročník tohoto festivalu. Každým rokem je program vyplněn spoustou jazzových a dixielandových uskupení z České republiky, Slovenska, Maďarska i Polska, jenž rozezní Masarykovo náměstí v Hradci Králové. Kromě hudby festival nabízí celodenní trh lidových řemesel a různé atrakce. Cílem festivalu je především upevňování přátelských vztahů států střední Evropy a vzájemné setkávání muzikantů z těchto čtyř zemí.⁶⁵

Dixieland Black Buřňos byl několikrát součástí programu tohoto festivalu a za svůj výkon zde sklídl velké ovace. Pro kapelu je Jazzový most nositelem velkých zážitků. Na šestnáctém ročníku si s námi zcela spontánně a bez jakékoliv zkoušky zazpívala ikona jazzové hudby Jan Smigmátor. Díky tomuto festivalu si dixieland z Týniště mohl zahrát též v zahraničí.

Novobydžovský čtverec

Každoročně pořádané tradiční rallye pro veterány. Letos v červnu proběhne 24. ročník této kulturní akce v Novém Bydžově. Akce se nese v duchu krásných historických aut, dobré hudby a příjemné atmosféry. V posledních letech zde pomáhá hudbou dotvořit atmosféru dixieland Black Buřňos.

Dixielandová tančírna u piana – Rychnov nad Kněžnou

Projekt „Piana na ulici“ vznikl v hlavě Ondřeje Kobzy již v roce 2013, kterého napadlo, že ulice patří nejen autům, ale též lidem. První veřejné piano umístil v Krymské ulici a posléze dalších pět po celé Praze. Projekt se zalíbil mnoha dalším městům a v dnešní době se po celé České republice díky tomuto nápadu nachází přes 50 veřejných pian.⁶⁶ Jedno z nich se poprvé objevilo roku 2014 i v Rychnově nad Kněžnou na náměstí.

⁶⁵ *Středoevropský jazzový most – Hradec Králové* [online]. Praha: 2007-2019 [cit. 1.dubna 2019]. Dostupný z: <https://www.atlasceska.cz/>

⁶⁶ *Piana na ulici* [online]. Praha: Český rozhlas 1997-2019 [cit. 1.dubna 2019]. Dostupný z: <http://www.piananaulici.cz>

K tomuto projektu se váže mnoho skvělých kulturních akcí. Jednou z nich je Dixielandová tančírna, kde si dixieland Black Buřínos nejednou zahrál při každoročním otevírání či zakončování sezóny s klavírem na náměstí.

4.6.2. Soutěže

Celostátní soutěž jazzových a ostatních orchestrů ZUŠ v Litvínově

Ústřední kolo orchestrů základních uměleckých škol se v Litvínově pořádá od roku 1998. Každoročně se do města sjíždějí nejrůznější hudební uskupení, která si vybojovala postup v krajském kole této soutěže. Od prvního ročníku, kdy se soutěže účastnily pouze orchestry ZUŠ, se úroveň festivalu stále zvyšuje a bojovat o první posty sem přijíždí stále více profesionálních souborů. Hlavním organizátorem soutěže v Litvínově je ředitel Základní umělecké školy Litvínov Jaroslav Sochor.⁶⁷

Dixieland Black Buřínos se této soutěže zúčastnil hned dvakrát. V roce 2007 si vybojoval první místo a jeho dva členové Pavel Zemen na klarinet a Ladislav Lejnar na tubu získali cenu poroty za interpretační výkon. V roce 2010 si dixieland znovu dokázal obhájit umístění ve zlatém pásmu.⁶⁸

Concerto Bohemia

Concerto Bohemia je rozhlasová soutěž, kterou založili roku 1992 redaktorka Stanislava Střelcová a hudební režisér Tomáš Stavěl. Již třetí desetiletí ji každoročně pořádá Český rozhlas ve spolupráci s Českou televizí. Jedním z jejich velkých přínosů je propagace kvalitních českých hudebních souborů, hudebních pedagogů, ale také hudebních škol a konzervatoří. Za dobu, co probíhá, si vydobyla velkou prestiž a je velmi kladně hodnocena i velkými jmény české hudby.⁶⁹

⁶⁷ Festivalová brožura [online]: *Celostátní soutěž jazzových a ostatních orchestrů ZUŠ*, Litvínov, 2010. s. 29 [cit. 1. dubna 2019]. dostupné z: <http://zuslitvinov.cz>

⁶⁸ *Kronika Základní umělecké školy*. Týniště nad Orlicí. Nепublikováno

⁶⁹ *Historie soutěže* [online]. Praha: 1997-2019 [cit. 1. dubna 2019]. Dostupný z: https://www.rozhlas.cz/concerto/concerto/_zprava/historie-souteze--1541012

Ilja Hurník, jako porotce a patron této soutěže napsal o Concertu Bohemia: „Na mladých hráčích je třeba žádat výkon na úrovni sólisty, ale přitom nikdo nesmí propadnout chuti strhnout na sebe pozornost a mít úspěch vlastní. Musí být soustředění na celek, sjednotit se v souladu s míněním dirigenta. To chce vstřícnost, moudrost, umění ustupovat. Děkuji rozhlasu, že otevřel toto kolbiště. Je to boj, ale s nejčestnějšími a nejpožehnanějšími zbraněmi v rukou, s hudebními nástroji.“⁷⁰

Soutěž původně vznikla na popud nově připravované soutěže mladých evropských orchestrů konanou ve Španělsku, jelikož bylo potřeba nějakým způsobem objevit talentované soubory za Českou republiku. V té době již probíhal 27. ročník Concertino Praga, což je prestižní mezinárodní hudební soutěž pro jednotlivce a komorní soubory pocházející ze stejné redakce. Concerto Bohemia vznikla jako její protipól a obě soutěže probíhají dodnes. Evropská soutěž ve Španělsku se nakonec neuskutečnila, ale jejím prostřednictvím vznikla v Čechách soutěž velkého formátu. Na první ročník Concerto Bohemia se přihlásilo osm souborů. Postupem času se soubory musely začít rozdělovat do kategorií a v současné době má tato soutěž kategorie tři: soubory a orchestry žákovské do věkového průměru 16 let, soubory a orchestry žákovské do věkového průměru 25 let a soubory a orchestry konzervatorií a středních hudebních škol a gymnázií.⁷¹

Do soutěže přihlašují soubory a orchestry jejich umělečtí vedoucí nebo školy, pod kterými působí. Soubory musí být alespoň šestičlenné a složené ze žáků základních uměleckých škol a studentů středních uměleckých škol a konzervatorií. Spolu s přihláškou je nutné zaslat fotografii souboru, jeho stručnou historii, notový materiál všech soutěžních skladeb a také nahrávku těchto skladeb. Repertoár skladeb je libovolný, krom podmínky, že jedna skladba musí být od českého skladatele.

⁷⁰ Historie soutěže [online]. Praha: 1997-2019 [cit. 1. dubna 2019]. Dostupný z: https://www.rozhlas.cz/concerto/concerto/_zprava/historie-souteze--1541012

⁷¹ O soutěži Concerto Bohemia [online]. Praha: 1997-2019 [cit. 1. dubna 2019]. Dostupný z: https://www.rozhlas.cz/concerto/concerto/_zprava/o-soutezi-concerto-bohemia--1541008

Každý soubor musí pořídit demo nahrávku svého repertoáru v jistém časovém období buď z živého koncertu nebo ve studiu. Nahrávka by měla mít od 10 do 20 minut a nesmí být dále upravována. Podle této nahrávky vybírá pětičlenná nezávislá porota laureáty a vítěze jednotlivých kategorií, kteří jsou následně zveřejněni na webu Českého rozhlasu a také v jeho živém vysílání.

Vítězové jednotlivých kategorií se těší z mnoha cen: Obdrží finanční odměnu ve výši 10 000 Kč a profesionální nahrávku ze svého výstupu, kterou mohou dále používat ke své propagaci. Zahrají si na veřejném koncertě vítězů Concerto Bohemia ve Španělském sále Pražského hradu či v Paláci Žofín, který je živě vysílán na stanici Český rozhlas Vltava.⁷²

Dixieland Black Buřínos se této významné soutěže zúčastnil hned dvakrát a pokaždé měl tu čest si zahrát na koncertě vítězů, což byl pro všechny aktuální členy obrovský zážitek.

Poprvé se této soutěže zúčastnil dixieland Black Buřínos v roce 2011, tedy 18. ročníku a podruhé v roce 2014, tedy 21. ročníku.⁷³ Pro chlapce to tehdy byla zcela nová zkušenost. Většina z nich v té době ještě nikdy před tím nenatáčela svou hru a určitě ne při takto ztížených podmínkách. Nicméně se tohoto úkolu zhostili natolik dobře, že se jim podařilo díky svému umu probojovat až na koncert vítězů. To byl další neuvěřitelný zážitek, zahrát si se spoustou vynikajících souborů, a dokonce živě přenášet svou hudbu do rádiového vysílání.

⁷² O soutěži *Concerto Bohemia* [online]. Praha: 1997-2019 [cit. 1. dubna 2019]. Dostupný z: https://www.rozhlas.cz/concerto/concerto/_zprava/o-soutezi-concerto-bohemia--1541008

⁷³ *Kronika Základní umělecké školy. Týniště nad Orlicí*. Nepublikováno

Mnoho členů, ať už aktuálních či bývalých, na tuto soutěž vzpomíná a někteří ji dokonce vnímají jako největší zážitek v této kapele. „Zážiteků byla spousta, takže asi jeden z největších účast na soutěži na Žofíně.“⁷⁴ „Za největší zážitek považuji svůj výkon na Concerto Bohemia v roce 2014. Tento koncert byl naneštěstí živě přenášen do rozhlasu a natáčen do televize. V téže době jsem měl zcela rozbitý a nepoužitelný nátlak, avšak koncert se odehrát musel.“⁷⁵

4.6.3. CD Black Buřínos ...tak jedem...

V roce 2010 nahrál dixieland Black Buřínos své první a prozatím poslední CD. Nahrávání proběhlo v bývalém Sound Art studiu v Hradci Králové pod zvukovou režii Václava Vlachého a hudební režii Pavla Plašila a Karla Koldinského. Skladby byly vybrané z repertoáru, který běžně zněl na koncertech tohoto hudebního tělesa. Nástrojové obsazení je typické pro dixieland: pozoun, trumpet, klarinet, saxofon, tuba, klavír a bicí souprava. CD nahrávali všichni členové, kteří byli v roce 2010 aktuálními hráči souboru, jen v některých skladbách vypomáhal na tenor saxofon Ondřej Matička. Křest CD proběhl na novoročním koncertě Mladého týništského big bandu v roce 2011.

Millenberg Joys – Leon Rappolo, Paul Mares

Maturitní večírek – Jiří Štusák

Jada Jing Jing - Bob Carleton

Tiger Rag – Original Dixieland Jazz Band

Minulost přes palubu – Jaroslav Ježek

Under The Willow Tree – traditional

Klarinetová marmeláda – Larry Shields, Henry Ragas

Borůvková hora – Vincent Rose

Darktown Strutters' Ball – Shelton Brooks

Yakety Sax – James O. Rich, Boots Randolph

Gladiatoren Dixie – traditional

⁷⁴ KOLÁŘ, Filip. Re: Anketa Black Buřínos [elektronická pošta]. Message to: Karel Štrégl. 9. března 2019 [cit. 1. dubna 2019]. Osobní komunikace

⁷⁵ PTÁČEK, Jan. Re: Anketa Black Buřínos [elektronická pošta]. Message to: Karel Štrégl. 9. března 2019 [cit. 1. dubna 2019]. Osobní komunikace

CD obsahuje jedenáct dixielandových aranží známých jazzových a swingových skladeb. Stopy jednotlivých skladeb mají zhruba od 2 do 5 minut. Všechny aranže až na jednu jsou instrumentálního charakteru. Jedinou zpívanou skladbou je Jada Jing Jing v podání bývalého saxofonisty dixielandu Black Buřínos Josefa Marčíka.⁷⁶

Týnišťský dixieland svou hudbou dokáže zaujmout jak hudební znalce, tak hudební amatéry jakéhokoliv věku. Precizní ovládnutí nástroje jednotlivých hráčů umožnilo, aby některé skladby zněly jemně a zasněně a některé naopak dravě a vesele. K celkové podobě skladeb také velmi přispěli zvukoví a hudební režiséři, jenž vedli chlapce k co nejlepšímu výsledku. To vše má zásluhu na tom, že CD působí profesionálním dojmem.

⁷⁶ Black Buřínos. ...*tak jedem*...[zvukový záznam na CD]. Hradec Králové: Sound Art studio, 2010.

5. Závěr

Hlavním cílem mé bakalářské práce bylo popsat vznik a vývoj dixielandu Black Buřínos, zmapovat hudební činnost souboru od roku 2005, přiblížit veřejnosti nástrojového a personálního obsazení souboru a rozebrat repertoár a hudbu, kterou se kapela prezentuje.

Kapela, která vznikla s prvotním záměrem seznámit mladé muzikanty s jazzovou, swingovou a dixielandovou hudbou, se složitostí frázování, připravit členy souboru na přestup do Mladého týništské big bandu, brzy po začátku svého působení projevila svůj obrovský potenciál. Ten byl dále rozvíjen pod pedagogickým vedením Mgr. Pavla Plašila a Mgr. Karla Koldinského. V průběhu čtrnácti let se povědomí o týništském dixielandu rozeslo nejen po Královéhradeckém kraji, ale po celé České republice. Dixieland Black Buřínos má za sebou necelou stovku koncertů nejen po České republice ale i v zahraničí. Souboru se podařilo na soutěžích vyhlášených Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ČR vydobýt zlatá pásma a potvrdit tak jedinečnost tohoto seskupení. Dixieland natočil v roce 2010 své první CD s názvem...tak jedem... Kapela má slibné vyhlídky do dalších let, jelikož nadšení stávajících členů pro dixielandovou hudbu je stále veliké, což dokazuje neustále se rozšiřující repertoár, pravidelné zkoušky souboru a v neposlední řadě zvyšující se poptávka na četnost vystoupení. Velký problém, který by mohl ohrozit chod kapely, je přibývajícím věkem jednotlivých členů, ke kterému se váže více povinností v profesním i osobním životě a větší vzdálenost trvalého či přechodného bydliště jednotlivých členů od místa působení souboru, kdy dojezd na vystoupení může pro někoho znamenat i 300 kilometrů.

Při vypracovávání historie jazzu a dixielandu jsem si uvědomil, jak složitou a strastiplnou cestou si tyto hudební žánry, a především jejich interpreti museli projít. Hudba byla pro černé obyvatele Ameriky jediným únikem od jejich krutého života a jazz jim postupem času pomohl dosáhnout důstojnosti a lepšího života. Uvolněnost a radost se do této hudby přenesla a je její součástí i dnes. Jazz ovlivnil hudební tvorbu jak v Americe, tak v Evropě a jeho prvky lze najít v dílech největších hudebních skladatelů od 30. let 20. století a též v dnešní populární hudbě.

Psát tuto práci bylo pro mě samotného velkým přínosem. Rozšířil jsem si svoje znalosti o vzniku jazzu a dixielandu a dokáži se nyní na styly a jejich produkci dívat i z jiné perspektivy. Bylo též užitečné zjistit, jak se kapela, do které jsem před lety přišel jako náhradník, zrodila a jak vypadaly její začátky. Díky tomu jsem si uvědomil, jaký má kapela přínos pro členy samotné.

6. Seznam literatury

- BAHNÍK, Ondřej. Re: Anketa Black Buřínos [elektronická pošta]. Message to: Karel Štrégl. 9. března 2019 [cit. 1. dubna 2019]. Osobní komunikace
- BARTSCH, Ernst. *Dixieland*. Přeložil Svatopluk DOLEJŠ. Praha: Svobodné slovo, 1958, 293 s.
- Black Buřínos. ...*tak jedem*... [zvukový záznam na CD]. Hradec Králové: Sound Art studio, 2010.
- DORŮŽKA, Lubomír. *Panoráma jazzu*. Praha: Mladá fronta, 1990. Máj, sv. 539. ISBN 80-204-0092-3, 352 s.
- EHLOVÁ, Dana. *Black Buřínos oslaví 11 narozeninovým koncertem: ...tak jedéém*... [online]. 5. října 2016 [cit. 1. dubna 2019]. Dostupné z: <http://www.orlicky.net/>
- Festivalová brožura [online]: *Celostátní soutěž jazzových a ostatních orchestrů ZUŠ, Litvínov*, 2010. s. 29 [cit. 1. dubna 2019]. dostupné z: <http://zuslitvinov.cz>
- GEIST, Bohumil. *Co nevíte o jazzu*. Praha: Panton, 1966. Edice přátel hudby, 224 s.
- HÁJEK, Vojtěch. Re: Anketa Black Buřínos [elektronická pošta]. Message to: Karel Štrégl. 9. března 2019 [cit. 1. dubna 2019]. Osobní komunikace
- HEJNA, Adam. Re: Anketa Black Buřínos [elektronická pošta]. Message to: Karel Štrégl. 9. března 2019 [cit. 1. dubna 2019]. Osobní komunikace
- Historie soutěže* [online]. Praha: 1997-2019 [cit. 1. dubna 2019]. Dostupný z: http://www.rozhlas.cz/concerto/concerto/_zprava/historie-souteze--1541012
- KOLÁŘ, Filip. Re: Anketa Black Buřínos [elektronická pošta]. Message to: Karel Štrégl. 9. března 2019 [cit. 1. dubna 2019]. Osobní komunikace
- KOLDINSKÝ, Karel. Re: Black Buřínos [elektronická pošta]. Message to: Karel Štrégl. 4. dubna 2019 [cit. 12. dubna 2019]. Osobní komunikace
- KOTEK, Josef. *Kronika české synkopy: půlstoletí českého jazzu a moderní populární hudby v obrazech a svědectví současníků*. Praha: Supraphon, 1975, 192 s.
- Kronika Základní umělecké školy*. Týniště nad Orlicí. Nepublikováno
Mladý týnišťský big band, Rychnovský dětský sbor. *Swingové vánoční hody* [zvukový záznam na CD]. Hradec Králové: Sound Art studio, 2012.
- Mladý týnišťský big band. *Mladý týnišťský big band* [zvukový záznam na CD]. Hradec Králové: Sound Art studio, 2011.
- MYŠÁKOVÁ, Tereza. *Mladý týnišťský big band*. Hradec Králové: Pedagogická fakulta Univerzity Hradec Králové, 2011. Bakalářská práce. 45 s.

MYŠÁKOVÁ, Tereza. *Základní umělecká škola Týniště nad Orlicí*. Hradec Králové: Pedagogická fakulta Univerzity Hradec Králové, 2017, Diplomová práce. 75 s.

O soutěži Concerto Bohemia [online]. Praha: 1997-2019 [cit. 1. dubna 2019]. Dostupný z: https://www.rozhlas.cz/concerto/concerto/_zprava/o-soutezi-concerto-bohemia--1541008

Personální stránka Mgr. Karel Koldinský. [online]. Univerzita Hradec Králové. 2014-2016 [cit. 1. dubna 2019]. Dostupné z: <https://www.uhk.cz/>

Piana na ulici [online]. Praha: Český rozhlas 1997-2019 [cit. 1. dubna 2019]. Dostupný z: <http://www.piananaulici.cz>

PLAŠIL, Pavel. Re: Anketa Black Buřínos [elektronická pošta]. Message to: Karel Štrégl. 9. března 2019 [cit. 1. dubna 2019]. Osobní komunikace
POLEDŇÁK, Ivan. Igor WASSERBERGER a Antonín
MATZNER. *Encyklopedie jazzu a moderní populární hudby*. Praha: Supraphon, 1980, 376 s.

PTÁČEK, Jan. Re: Anketa Black Buřínos [elektronická pošta]. Message to: Karel Štrégl. 9. března 2019 [cit. 1. dubna 2019]. Osobní komunikace

SKALICKÁ, Blanka. *Základní umělecká škola*. Týniště nad Orlicí: 2007. 80 s.

SMOLKA, Jaroslav. ed. *Malá encyklopedie hudby*. Praha: Supraphon, 1983, 737 s.

Středoevropský jazzový most – Hradec Králové [online]. Praha: 2007-2019 [cit. 1. dubna 2019]. Dostupný z: <https://www.atlasceska.cz/>

Záznam rozhovoru Pavel Plašil [mp3]. Osobní archiv autora, 18. března 2019

ZEMEN, Pavel. Re: Anketa Black Buřínos [elektronická pošta]. Message to: Karel Štrégl. 9. března 2019 [cit. 1. dubna 2019]. Osobní komunikace

7. Seznam příloh

- I. Dixielandový most v Hradci Králové 2010 – dixieland Black Buřňos
- II. Sinatrologie v kulturním centru Aldis v Hradci Králové 2017 – dixieland Black Buřňos a americký trumpetista Jumanne Smith
- III. Diplom za 1. místo s postupem v Krajském kole Národní soutěže základních uměleckých škol v roce 2007
- IV. Diplom za umístění ve zlatém pásmu v Ústředním kole Národní soutěže jazzových a ostatních orchestrů ZUŠ v roce 2010
- V. Obal CD
- VI. Seznam koncertů dixielandu Black Buřňos

Příloha I.

Dixielandový most v Hradci Králové 2010 – dixieland Black Buřňos

Příloha II.

Sinatrologie v kulturním centru Aldis v Hradci Králové 2017 – dixieland Black Buřňos a americký trumpetista Jumanne Smith

Příloha III.

Diplom za 1. místo s postupem v Krajském kole Národní soutěže základních uměleckých škol v roce 2007

Příloha IV.

Diplom za umístění ve zlatém pásmu v Ústředním kole Národní soutěže jazzových a ostatních orchestrů ZUŠ v roce 2010

ÚSTŘEDNÍ KOLO NÁRODNÍ SOUTĚŽE
JAZZOVÝCH A OSTATNÍCH
ORCHESTRŮ ZUŠ

ÚSTŘEDNÍ UMĚLECKÁ RADA
UDĚLUJE

DIPLOM

ZA UMÍSTĚNÍ VE ZLATÉM PÁSMU
V KATEGORIÍ I A JAZZ

BLACK BUŘIŇOS

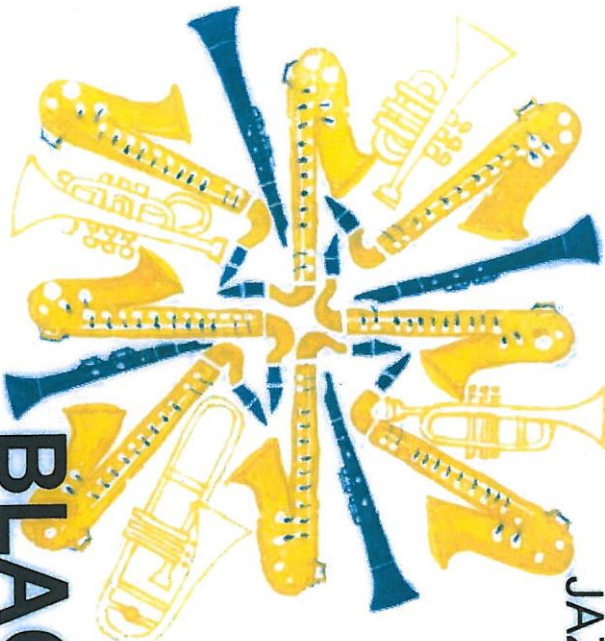
ZUŠ TÝNIŠTĚ NAD ORLICÍ

V LITVÍNOVĚ DNE 11. - 12. 6. 2010

pro Anuše!
TAJEMNÍK POROTY

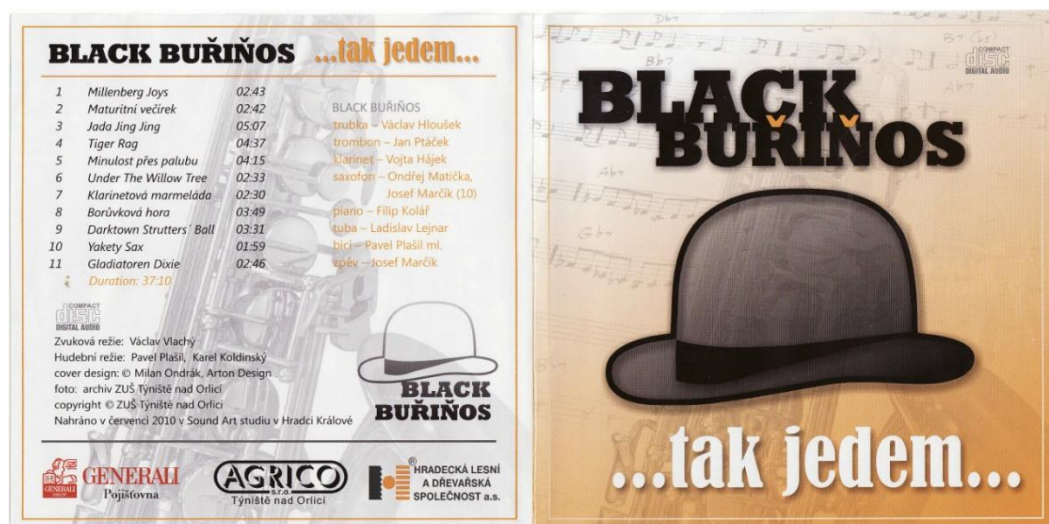
Milada Štěpánek
PŘEDSEDA POROTY

Příloha V.

Obal CD dixielandu Black Buřínos

Příloha VI.

Seznam koncertů dixielandu Black Buřňos

8. 1. 2006	Týniště nad Orlicí, Novoroční koncert Mladého týnišťského big bandu
7. 1. 2007	Týniště nad Orlicí, Novoroční koncert Mladého týnišťského big bandu
1. - 2. 6. 2007	Týniště nad Orlicí, Swingový festival Jardy Marčíka
6. 1. 2008	Týniště nad Orlicí, Novoroční koncert Mladého týnišťského big bandu
2. 5. 2009	Lázně Bohdaneč, Zahájení lázeňské sezóny
5. 7. 2009	Doudleby nad Orlicí, Oslavy města
29. 8. 2009	Hradec Králové, Nábřeží Paromilů
10. 4. 2010	Rychnov nad Kněžnou, Šlitrovo jaro
22. 4. 2010	Lázně Bohdaneč
1. 5. 2010	Hradec Králové, Středoevropský Dixielandový most
2. 5. 2010	Lázně Bohdaneč
15. 5. 2010	Holice
12. 9. 2010	Jičín, Město pohádky
8. 1. 2011	Rychnov nad Kněžnou, Novoroční koncert ZUŠ
28. 3. 2011	Mladá Boleslav, Jazzové jaro
3. - 4. 6. 2011	Týniště nad Orlicí, Swingový festival Jardy Marčíka
9. 6. 2011	Týniště nad Orlicí
9. 6. 2011	Vysoké Mýto, Sraz auto-veteránů
16. 6. 2011	Častolovice, Oslavy výročí města
19. 6. 2011	Praha
29. 4. 2012	Chrudim
1. 5. 2012	Hradec Králové, Dixielandový most
1. - 2. 6. 2012	Týniště nad Orlicí, Swingový festival Jardy Marčíka
2. 6. 2012	Hradec Králové, Hudební veletrh
9. 6. 2012	Týniště nad Orlicí, Týnišťské vězení

28. 9. 2012	Mladá Boleslav, Svatováclavská jízda
22. 8. 2013	Praha, Kulturní léto v Senátu
12. 3. 2014	Dvůr Králové nad Labem, Dny R. A. Dvorského
26. 4. 2014	Nové Město nad Metují, Brány města dokořán
21. 6. 2014	Nový Bydžov, Novobydžovský čtverec
26. 7. 2014	Poděbrady, Poděbradské swingování
4. 9. 2014	Nové Město nad Metují
13. 9. 2014	Potštejn
19. 9. 2014	Albrechtice, Den otevřených dveří
20. 9. 2014	Týniště nad Orlicí
27. 9. 2014	Dobruška
12. 10. 2014	Rychnov nad Kněžnou, Dixielandová tančírna u piána
7. 11. 2014	Hořice, JazzNight
11. 12. 2014	Rychnov nad Kněžnou
25. 4. 2015	Rychnov nad Kněžnou, Šlitrovo jaro
1. 5. 2015	Hradec Králové, Jazzový most
26. 5. 2015	Konzervatoř Pardubice, Absolventský koncert Pavla Hlubučka
6. 6. 2015	Týniště nad Orlicí, Swingový festival Jardy Marčíka
20. 6. 2015	Nový Bydžov, auto-veteráni
4. 7. 2015	Potštejn, Divadelní festival
11. 7. 2015	Česká Skalice, Tropical night
18. 7. 2015	Opočno, Opofest
20. 1. 2016	České Budějovice, Český rozhlas
23. 4. 2016	Rychnov nad Kněžnou, Šlitrovo jaro
24. 4. 2016	Chrudim
11. 5. 2016	Náchod, jazzový festival Prima sezóna
10. 9. 2016	Kamenice u Jihlavy
15. 10. 2016	Kvasiny
30. 10. 2016	Týniště nad Orlicí, Koncert k 11ti letům kapely
22. 12. 2016	Hradec Králové, SPŠ stavební

7. 1. 2017	Hradec Králové, Sinatrologie
24. 2. 2017	Praha, Top Hotel
8. 4. 2017	Praha, Tobogan s Alešem Cibulkou
25. 4. 2017	Praha
1. 5. 2017	Vlašim
12. 5. 2017	Náchod
20. 5. 2017	Blansko
21. 5. 2017	Pardubice, s JK Band
27. 5. 2017	Třebechovice
2. - 3. 6. 2017	Týniště nad Orlicí, Swingový festival Jardy Marčíka
4. 6. 2017	Rychnov nad Kněžnou, Na kole dětem
10. 6. 2017	Červený Kostelec
24. 6. 2017	Albrechtice nad Orlicí
28. 6. 2017	Rychnov nad Kněžnou, Gymnázium F. M. Pelcla
30. 6. 2017	Potštejn, Hotel Praha
25. 8. 2017	Potštejn, Hotel Praha
31. 8. 2017	Rychnov nad Kněžnou
16. 9. 2017	Nový Bydžov
16. 9. 2017	Javornice
16. 9. 2017	Kostelec nad Orlicí
6. 10. 2017	Hradec Králové
20. 10. 2017	Rtyně v Podkrkonoší
16. 11. 2018	Chlumec nad Cidlinou, zámek Králova koruna
17. 2. 2018	Ples Police Symphony Orchestra
14. 4. 2018	Choceň
28. 4. 2018	Slovensko, Banská Bystrica
5. 5. 2018	Maďarsko, Salgótarján
15. 6. 2018	Vlašim
23. 6. 2018	Nový Bydžov
23. 6. 2018	Žďár nad Metují

27. 6. 2018	Brno
30. 6. 2018	Čestice
30. 6. 2018	Nové Město nad Metují
6. 7. 2018	Potštejn, hotel Praha
8. 9. 2018	Nový Bydžov
15. 9. 2018	Kostelec nad Orlicí
15. 9. 2018	Týniště nad Orlicí
27. 9. 2018	Nové Město
28. 9. 2018	Jezbořice
29. 9. 2018	Pardubice, jízda historickým vlakem
4. 10. 2018	Dobruška
12. 10. 2018	Nové Město nad Metují
17. 11. 2018	Nový Bydžov
1. 12. 2018	Trutnov
26. 3. 2019	Ústí nad Orlicí